"DARBININKŲ ŽODIS"
(The Workers' Word)
The Only Lithuanian Labor Weekly in Canada. Published by the "Darbininkų Žodis" Publishing Association. 184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont., Canada.

DARBININKŲ ŽODIS

VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖS

SUBSCRIPTION RATES:
In Canada and Great Britain: One Year $2.00; Six Months $1.00.
In All Other Countries: One Year $2.50; Six Months $1.25.
Single Copy 5 Cents.

Nr. 37 (84) PENKTADIENIS, RUGSĖJO 13, 1935, TORONTO, ONT. METAI IV

LAUKIA GREITO PUOLIMO ANT ETHIOPIJOS

Goeringas Grumoja Lietuvai Užgrobimu Klaipėdos Krašto

Koenigsburg, Vokietija, Rugsėjo 9. —Prusijos premjeras Goeringas pareiškė, kad Rytų Prusijos parubežys fortifikuojamas ir tame krašte neužilgo numatomi susikirtimai su Lietuva. Klaipėdos krašte įvyksta seimelio rinkimai rugsėjo 29 d. Goeringas visai nekalba apie teises vokiečiams būsimuose rinkimuose, o atvirai reikalauja Klaipėdos krašto. Vokietija tiesioginiai sako, kad Tautų Sąjunga būsianti atsakominga už įvykius, o ne Vokietija, nes Tautų Sąjungo pavedusi Klaipėdos kraštą Lietuvai.

Arthur Evans Važinėja Su Prakalbų Maršrutu

Toronto, Rugsėjo 10. — Išimtas po užstatu iš Reginos kalėjimo Arthur Evans, Vakarų Kanados vergijos kempių streikierių vadas, kalbės Toronte 29 dieną rugsėjo. Jis daro maršrutą su prakalbomis po visą Kanadą. Winnipjege jis kalbės 14 ir 15 rugsėjo; Sudbury—20; Hamiltone—26; Guelph 27. Evans kaltinamas sulig 98 sekcijos. Aukos, sukeliamos laike jo mitingų, eis Reginos Piliečių Gynimo Komitetui, kuris rūpinasi Reginoj areštuotų trekerių gynimu. Prakalbų maršrutą ruošia KDAL.

Sovietų Ekspedicija Rado Salyną ir Žmonių Pėdsakus

Maskva, Rugsėjo 10. — Pereitą sąvaitę Ušakovo Šiaurės polio tyrinėjimo ekspedicija, plaukiodama tarpe ledynų "Sadko" ledlaužiu, atrado salą apie 25 mylias ilgio ir 10 pločio, 80.51 geografinių laipsnių šiaurių plotmėje ir 78.25 laipsnių rytų ilgyje. Sala apklota plonu lygaus ledo sluogsniu. Salai duotas vardas "Ušakovo žemė."

Vėlesnės žinios praneša, kad Ušakovo ekspedicija surado dar tris mažesnes salukes, stovinčias ant 91 meridiano, ant kurių tyrinėtojai buvo nusileidę su savo orlaiviu ir pastebėjo meškų pėdas. Taipgi rado vandens išplautą pagalį su išdrožinėtomis raidėmis ir numeriais.

Pirmutinė atrastoji sala turi apie 1,000 pėdų augščio nuo vandens, o paskutinės trys labai žemos. Salas laiko užklojęs tirštas rūkas, kad vos per 300 pėdų tegalima matyti. Aplinkui salas vanduo negilus ir manoma, kad salos užsilikę nuo paskendusio sauszemio, kuris kadaise tai priklausęs šiaurinei Europos daliai.

Tikimasi, kad šios salos pasitarnaus kaipo stotys orlaiviams, skrendantiems per šiaurės polių.

NUŠAUTAS LOUISIANOS VALSTIJOS SENATORIUS

Baton Rouge, Louisiana, Rugsėjo 10. — Šį rytą mirė senatorius Huey Long, kuris buvo skaitomas politiniu diktatorium šioj valstijoj. Jį peršovė daktaras A. C. Weiss. Longo politinis oponentas, valstijos rūmų karidoriuje, pereito pirmadienio vakare. Weiss sargybinių ant vietos nušautas. Long nuvežtas į ligoninę išgyveno dar pusantros paros, su peršautais viduriais.

GRAIKIJOJ VĖL SUMIŠIMAI

Athenai, Graikija, Rugsėjo 10. — Ministerių kabineto posėdy kilo muštynės tarpe republikonų ir monarchistų (karaliaus šalininkų) augštųjų karininkų. Sužeistas generolas Panagiotacos, Athenų garnizono viršininkas, antimonarchistas, kuomet buvo duotas įsakymas karo ministerio Kondylis areštuoti Panagiotaką.

Premjeras Tsaldaris siūlo plebiscitą (visuotiną balsavimą) įvedimui konstitucinės monarchijos. Tuo manoma išvengti pilietinio karo Graikijoj.

TORONTO DAKTARAS PRIPAŽĮSTA SOVIETŲ PROGRESĄ

Toronto, Rugsėjo 10. — Pereitą šeštadienį sugrįžo iš Sovietų Sąjungos Dr. F. Banting, iš Tarptautinio Daktarų Kongreso, kuris atsibuvo Maskvoj. Dr. Banting Sovietų Sąjungoj prabuvo du mėnesiu ir lankėsi svarbesnėse vietose. Jis sako, kad socialiai, industriniai ir agrikultūriniai darbai atliekami gerai, moksliniai. Medicinos srytis ir nauji išradimai smarkiai žengia prmyn.

SUGAVO KONTREVOLIUCIONIERIŲ ŠNIPUS SOVIETŲ SĄJUNGOJ

Irkutskas, Rytinė Sibirija, Rugsėjo 4. — Augščiausias Sovietų Sąjungos teismas nusmerkė mirtin tris sugautus baltagvardiečius šnipus, perėjusius slaptai iš Maudžurijos ir slaptai teikusius žinias buvusiems caro karininkams Mandžurijoj.

Miss Gibb, Kanadietė, Giria Sovietų Sąjungą

Toronto, Rugsėjo 10. — Miss Alexandrine Gibb, torontietė, dabar lankosi Sovietų Sąjungoje ir aprašo savo įspūdžius buržuaziniame didlapy "The Toronto Daily Star" apie vaikų ir jaunuomenės auklėjimą. Ji rašo, kad klinikose neščios moterys priiminėjamos be skirtumo, vedę ar nevedę, niekas to nei neklausia, visoms lygiai suteikiama valstybės priežiūra. Vaikai prižiūrimi gerai, bet dar nesuspėjus visur apžiūrėti. "Jūs galite nusiimti kepurę prieš Sovietų valdžią, kad ji suprato reikalą auklėti sveiką jaunąją kartą... Jų entuziazmas ir pasiryžimas neturi rybų," šaukia ji užbaigdama straipsnį.

Kitos dienos laidoj ji rašo, kaip entuziastiškai 110,000 jaunimo dalyvavo sporto paradoje, Maskvoje. Miss Gibb pripažįsta, kad tai pirmutinė ir vienintėlė šalis pasauly, kurioje jaunimas turi tiek energijos, entuziazmo ir pasiryžimo. Pažymi, kad 1927 metais sporto paradoje dalyvavę tik 12,000, o šiemet jau 110,000. Sportininkų obalsis esąs "Pasirengę darbui ir apsigynimui."

Ethiopijos Aliejaus Pardavimas Esąs Nepanaikintas

Aleksandrija, Agiptas, Rugsėjo 9.— Derybų vedėjas Rickett su imperatorium Selassie del pardavimo Ethiopijos aliejaus šaltinių ir kitų žemės turtų amerikoniškai-angliškai Standard Oil kompanijai sako, kad padaryta sutartis galioja ir aliejaus šulinių gręžimas bus tuojaus pradėtas. Italija senai žinojusi apie koncesijas, duodamas taip vadinamai African Exploration and Development Corporation, kurioje yra amerikonų kapitalas. Mussolinis irgi gaunąs 25 nuošimčius koncesijų iš to. Galįs ir daugiau gauti, jei tik nori. Ethiopija esanti pasiruošusi parduoti Italijai Ogaden provinciją, rytinę Ethiopijos dalį. Mussoliniui jau kainavę du bilionai lyrų jo kariniai prisiruošimai, ir karo priemonėmis jis didesnių koncesijų negausiąs.

Tačiaus tiek išlaidų padaręs ir kraštą privedęs prie ekonominio krizio, savo kariškais ginklų tarškinimais, sako, kad Mussolins nebegalįs trauktis atgal. Šiaip negera ir taip bloga. Truks—laikys, o išeities ieško kare.

28,000 NURSIŲ PROTESTUOJA PRIEŠ KARĄ

Copenhaga, Danija. — Kongresas, atstovaujantis 28,000 gailestingųjų sesučių (ligoninių tarnautojų), pasiuntė Tautų Lygai rezoliuciją, kurioje protestuojama leidžiami prisiruošimai prie karo. Rezoliucija pasiųsta telegrama.

CCF—KOMUNISTŲ SUVIENYTAS FRONTAS GUELPH RINKIMŲ DISTRIKTE

Guelph, Rugsėjo 7.—Susitarta CCF ir Komunistų ateinančiuose federaliuose rinkimuose rinkti vieną darbininkų kandidatą. E. Fulton (CCF), kuris sutiko vesti kovą prieš karą ir fašizmą, prieš 98 sekciją, už socialės apdraudos darbininkų bilių, už spaudos ir žodžio bei streikų laisvę, už vergijos kempių panaikinimą ir kita. Komunistai rems Fulton kandidatūrą.

Lenkijos Darbininkai Boikotavo Seimo Rinkimus

Waršava, Lenkija, Rugsėjo 10. — Užvakar atsibuvo Lenkijos seimo rinkimai. Rinkimuose dalyvavo mažesnė pusė balsuotojų. Priešfašistinė opozija, komunistai, socialdemokratai ir kitos srovės, organizuotai boikotavo rinkimus ir nėjo balsuoti. Lenkijos fašistinė valdžia iš anksto paruošė tokį rinkimų įstatymą, kad negalėtų būti išrinkti antifašistiniai atstovai ir taip tikėjosi laimėti rinkimus. Jie nesitikėjo tokio didelio pasipriešinimo. Rinkimais patys fašistai pamatė silpnumą po savo kojų, nežiūrint, kad jie tapo išrinkti. Laike rinkimų 3 užmušti ir daug sužeistų bei areštuotų.

DRAUGAS DECKERIS VYKSTA LENKIJON

Toronto, Rugsėjo 10. — Kanados Darbininkų Apsigynimo Lygos Toronto Distrikto sekretorius drg. Deckeris vadovaus vykstančiai Kanados darbininkų delegacijai į Lenkiją apžiūrėti koncentracijos kempių ir politkalinių. Viso išvyks 5 delegatai. Delegacija išvyksta 1 dieną spalio.

Sugriuvo Ir Lietuvos Ministeriu Kabinetas

Dienraštis "Laisvė" paduoda žinią iš Kauno, kad atsistatidino Lietuvos ministeris pirmininkas Juozas Tubelis ir visas jo kabinetas. Naujo ministerių kabineto sudarymą Smetona pavedęs generolui Čaplikui.

Griūva ministerių kabinetai, braška fašistinio kabineto sienos del didėjančio Lietuvoj krizio, del krinkančio šalies ūkio, del augančių kovų iš valstiečių ir darbininkų pusės. Pereitame "Darbininkų Žodžio" numeryje rašėme apie valstiečių sukilimus prieš žemas jų produktams kainas ir nepakeliamus mokesčius. Suvalkijos valstiečiai paskelbė streiko mėnesį nuo rugpiūčio 20 iki rugsėjo 20, neleisti į miestus produktų, kad kainas pekėlus. Nors užmušti 9 valstiečiai, ir, sulyg "Lietuvos žinių" pranešimo, tvarka esanti atstatyta, tačiaus tos tvarkos atstatymas pasireiškia net ministerių kabineto pasitraukimu.

Smetonos žinių agentūros pranešimu, tai sukilimai buvę komunistinių agitatorių padaras. Turbūt komunistai kalti ir už fašistinio kabineto sugriuvimą! Kad fašistų valdžia privedė žmones prie tokio skurdo, kad išsisėmė jų kantrybė, to Smetona neskelbia.

UŽSIMUŠĖ DU ŽMONĖS NUKRITUS ORLAIVIUI

Toronto, Rugsėjo 9. — Dviems jaunoms vyrams, ne ir 22 metų amžiaus, belekiant orlaiviu virš Coniston, Ont., atplyšo orlaivio vienas sparnas 400 pėdų augštumoje ir orlaivis nukrito žemėn abu žmones užmušdamas.

MAINŲ BARONAI TIK PUSĘ IŠMOKA ALGOMS IR TAKSAMS

Kirkland Lake, Ont., Rugsėjo 6. — Per pereitus metus Kirkland Lake mainų kompanija turėjo pajamų $16,183,687. Iš šios sumos kompanijai liko gryno pelno $8,000,000. Už antrą pusę pajamų kompanija apmokėjo taksus, algas ir visas kitas išlaidas.

Italams "Negarbė" Sėdėti Sykiu Su Ethiopais

Geneva, Šveicarija. — Italijos atstovai važiuodami į Tautų Lygos posėdžius pareiškė, kad "arba Ethiopija turi būti išmesta, arba mes išeisime."

Rugsėjo 5 dieną posedy Italijos atstovas Aloisi šiurkščiai pareiškė, kad esą didžiausias įžeidimas Italijos, kuomet Ethiopijos atstovas Gaston Jeze nurodinėjo, kad Italija nori pasigrobti Ethiopiją išnaudojimo tikslams. Protestuodama prieš tai Italijos delegacija išėjo iš posėdžio.

Italijos atstovai nedalyvavo posėdžiuose, kad Ethiopijos atstovai dalyvavo. Tai esą negarbinga sėdėti šale "barbariškų" ethiopų. Tuomi norėjo sukelti opiniją prieš Ethiopiją.

Gal Susitars Trys Valstybės Plėšti Ethiopiją

Paryžius, Francija, Rugsėjo 9. — Tautų Lygoj jau kalbamasi sudaryti trijų valstybių, Anglijos, Francijos, Italijos, valdžią Ethiopijai. Anksčiau paskirtas penkių valstybių komitetas svarsto tokį klausimą ir jaučiamas Italijos pritarimas nes Italijai pripažįstama teisė ekonominiai išnaudoti Ethiopiją ir laikyti Italijos karuomenę.

Toks trijų imperialistinių valstybių užkorimas ant Ethiopijos turtų būsią skaitoma kaipo "Tarptautinė parama imperatoriui Selassie."

Imeperatorius Selassie protestuoja prieš tokį protektoriatą ir koncentruoja savo pusę miliono kariuomenės kalnuose.

Italija rikiuoja savo kariuomenę Eritrejoj, Ethiopijos pasieny.

Aberhart Nori 18,000,000 Dolerių Paskolos

Edmonton, Rugsėjo 7. — Naujas Albertos premjeras, Social Credit partijos galva, vyksta į Ottawą ir pas Montrealo bei Toronto bankierius tartis del $18,000,000 paskolos jo planų pradžiai. Jis sako: "Mes viską darysime, ką tik galime, gauti bankierių paramą. Mes nemėginame nuskriausti juos ar kištis į jų reikalus sąrysy su visuomene."

Taip, Aberhart nei nemano kištis į bankininkų reikalus, kurie viską turi savo rankose, jis neskriaus jų. Bet $18,000,000 ar kiek turės mokėti biedni žmonės taksų pagelba bankininkam dar ir su nuošimčiais, tik per Aberharto valdžios rankas.

KAIP KAS JAU KRAUNASI PELNUS IŠ KARIŠKŲ MANEVRŲ

Londonas, Anglija, Rugsėjo 4. — Anglų-francuzų sindikatas, kuriam priklauso Suezo kanalas, tarp Viduržemio ir Raudonųjų jūrų, tik per 10 dienų, nuo rugpiūčio 11 iki 20, padarė $200,000 daugiau pelno, negu kitais metais per tą laiką. Kanalu kariškais laivais gabenama kariuomenė ir amunicija ir už tai sindikatas kraunasi šimtus tūkstančių pelno.

PILNAS FAŠIZMAS ESTONIJOJ

Helsingfors, Estija, Rugsėjo 4. — Propagandos ministeris Oidermaa paskelbė, kad Finijos parlamentas daugiau nebebus sušauktas. Panaikinta paskutiniai likučiai ir buržuazinės demokratijos. Dabar valdys "kooperatyvė valstybė," kaip Mussolinis kad daro.

MUSSOLINIS GRIEŽTAI ATMETA VISAS TAUTŲ SĄJUNGOS SĄLYGAS

Geneva, Šveicarija, Rugsėjo 10. — Tikrai tikėdamasi, kad Italija puls Ethiopiją trumpoj ateity, Ethiopijos delegacija Tautų Sąjungos susirinkime prašo, kad subkomiteto raportas būtų išduotas ne vėliau rugsėjo 18 dienos, kuris planuoja, kaip išrišti Italijos-Ethiopijos klausimą.

Tuo pačiu laiku, sakoma, Ethiopijos delegacija gali būti instruktuota pakelti tą klausimą Tautų Sąjungos posėdyje, ko labai nenori didesnės šalys, ypatingai Francija.

Ethiopijos delegatas Tecla Hawariate užtikrino komiteto pirmininką, kad jo šalis nedarys jokių kariškų žygių iki tam laikui.

Tačiaus Mussolinio atstovas Baron Pompeo Aloisi neduoda tokios garantijos. Sakoma, kad jis turėjęs griežtą "pasimatymą" su subkomiteto pirmininku.

Geneva, Šveicarija, Rugsėjo 10. — Pranešimas sako, kad Italija atsisakanti priimti subkomiteto raportą ir planus sutaikymui Italijos su Ethiopija. Sako, kad Mussolinis boikotuosiąs tą penkių tautų atstovų sudarytą komitetą.

Roma, Italija, Rugsėjo 10. — Mussolinis įsakė visiems italijos gyventojams būti pasirengusiais kariškam pašaukimui. Signalas būsiąs duotas mušant bažnyčių varpus ir kitais būdais. Būsiąs mėginimas žiūrėti, kaip Italijos gyventojai greitai atsakys kariškam pašaukimui.

Londonas, Anglija, Rugsėjo 9. — Anglija siunčia vis daugiau ir daugiau laivų ir orlaivių į Afriką. Taip pat nutarta dar statyti 108 naujus karo laivus per ateinančius kelis metus.

Tas aiškiai rodo, kad karas jau ant nosės kabo. Lyga neima tinkamų žygių, kad apginti Ethiopiją ir sulaikyti Mussolinį nuo karo, bet tik planuoja, kaip tą šalį pasidalinti, nenuskriaudžiant savęs ir Mussolinį patenkinant. Bet Mussolinis reikalauja vienas tos šalies.

LITVINOVAS RAGINA TAUTŲ SĄJUNGĄ SULAIKYTI MOSSULINĮ

Geneva, Šveicarija. — Einant svarstymams Tautų Sąjungoj Ethiopijos-Italijos kivirčo, Litvinovas, Sovietų Sąjungos užsienio reikalų komisaras, pareiškė, kad jis stovi prieš Italijos agresingus žygius pasigrobimui Ethiopijos. Litvinovas ragina Tautų Sąjungą dėti visas pastangas pastojimui kelio ginkluotam susikirtimui.

ANGLIJOS DARBO UNIJŲ KONGRESAS UŽ KARĄ KARUI

Margate, Anglija. — Anglijos Darbo Unijų Federacijos Kongresas, rugsėjo 5 dieną, vienbalsiai išnešė rezoliuciją, kurioje sakoma, kad Anglijos darbininkai rems Tautų Lygos karą prieš Mussolinio ruošiamą karą. Sako, kad visi boikotuotų Mussolinio užsimojimus, tai jis neišdrįstų pradėti karo.

Anglijos Darbo Partijos vadai irgi pasisako prieš Mussolinio ruošiamą karą. Centralinis Tarptautinės Darbo Unijų Federacijos Komitetas (Amsterdamo Internacionalo) ruošiasi ruošti tarptautinį boikotą Italijai.

AGYPTE VAROMA PROPAGANDA PRIEŠ ANGLŲ REŽIMĄ

Londonas, Anglija, Rugsėjo 7. — Anglijos valdžios viršūnėse kalbama, kad Agypte, Anglijos kolonijoj, varoma priešangliška propaganda. Leidžiamas specialis žurnalas, kuris esąs griežtai priešangliškas, palaikąs Italijos pusę.

Italijos agentai, matyti, nori pagraužti šaknis anglų įtekmei ir paskiau kreipti gyventojų atydą link Italijos, kad paskiau lengviau būtų pasigrobti ir valdyti visą Agyptą.

PASIRAŠYTA SOVIETŲ SĄJUNGOS-BELGIJOS PREKYBOS SUTARTIS

Maskva, Rugsėjo 7. — Paryžiuje pasirašė trims metams labai palankią komercinę sutartį Belgijos ir Sovietų Sąjungos atstovai.

Lietuvos Komunistu Partijoj 1,500 Nariu

Maskva. — Draugas Angarietis savo kalboj VII Kominterno Kongrese pažymėjo, kad nuo VI Kongreso iki dabar Lietuvos Komunistų Partija trigubai paaugo narių skaičiumi ir šiandien turi 1,500 narių, neskaitant tų, kurie sėdi kalėjimuose. Taipgi kokybiniai partija dabar daug tvirtesnė, negu anksčiau. Partija valosi nuo sektantizmo ir kaskart daugiau ir daugiau gauna įtekmės masėse, tarpe fabrikų darbininkų ir vis labiau prigyja taktika sudarymui liaudies antifašistinio fronto.

Kiek kartų fašistų buvo paskelbta, kad komunistams užduotas mirtinas smūgis, kad Lietuvoje nebelikę jokio ženklo komunizmo prigijimui. Teisybė, šimtai darbininkų sugrūsta į kalėjimus, desėtkai nužudyta, tačiaus pasiliko bejėgė fašistinė ranka sulaikyti komunistinės idėjos augimą.

Lietuvoj Policija Neduoda Leidimų Vakarams Ruošti

"Lietuvos žiniose" telpa tokia žinutė iš Raitininkų kaimo, Merkinės val.: "Vietos Jaunimiečių skyrius, nors dar nesenai įsisteigė,bet energingai stvėrėsi kultūrinio—švietimosi darbo. Tik dėja, negali laisvai veikti. Norėjome suruošti vakarėlį—policija nedavė leidimo. Norėjome sušaukti susirinkimą —taipogi neleido."

Tai kas gi belieka daryti, jei nesigriebti nelegalaus veikimo? O kurie nepripažįsta nedemokratinio, priešvaldiško veikimo, nejučiomis pasiduoda fašistinei valiai.

MASSEY HARRIS ATIDARĖ SAVO DIRBTUVĘ EUROPOJ

Toronto, Ont. — Pereitą sąvaitę konservativų priešrinkiminiame mitinge, Elington salėje, dalyvaujant ir Denton Massey, paaiškėjo, kad kuomet Massey Harris kompanija Toronte laiko beveik uždariusi savo dirbtuves, tuo pačiu laiku pastatė naują fabriką Europoje.

TIK IŠ TOLO PARODĖ THEALMANNĄ TARPTAUTINEI DELEGAC.

Berlinas, Vokietija. — Kuomet atsilankė tarptautinė juristų komisija pasikalbėti su Thealmannu, Vokietijos darbininkų vadu, teisių ministeris Gurtner, nors ir buvo pažadėjęs leisti apžiūrėti, ką tik delegacija nori, tačiaus neprileido pasikalbėti su Thealmannu, o tik iš tolo, per langą parodė, kad tai esąs Thealmannas. Parodė tūsčią Thealmanno kamerą.

Bijo prileisti prie Thealmanno, matomai turi svarbių priežasčių slėpti.

Tik Ketvirtadalis Algos Laike Harvesto

Calgary, Rugsėjo 1. — Vakarinėj Kanados dalyj, laike rugiapiūtės darbininkams mokama tik po $1.50—$2.00 į dieną, kuomet 1928 metais mokėdavo po $7.00 ir $8.00. Į rytus nuo Calgary moka tik po $20.00 į mėnesį. Ūkių darbininkų konferencijoj, Lethbridge, išdirbta planai su reikalavimais mokėti po $2.50 laike javapiūtės ir po $3.00 laike kūlimo už 10 valandų darbo dieną ir po 50 centų į valandą už viršlaikį.

Ir farmų darbininkai tik organizuoti į uniją gali gauti didesnes algas.

KINŲ RAUDONOJI ARMIJA UŽĖMĖ DAR PENKIS MIESTUS

Londonas, Anglija, Rugsėjo 3. — Kinų Raudonoji Armija, vadovybėje Ho Lung ir Peng Teh-hui, 40,000 skaičiuje, maršuoja linkui Changteh, kur yra svarbus uostas ant Yaan upės, užėmus pakelyje 5 svarbius miestus. Chiang Kai-sheko kariuomenė pakrikdyta, kuri mėgino pastoti kelią Raudonajai Armijai.

PER VIENĄ DIENĄ 18 UŽMUŠTŲ ONTARIO PROVINCIJOJ

Toronto, Rugsėjo 7. — Per vieną Labor Day Ontario provincijoj 10 užmušta automobilių nelaimėse, kiti 8 kitokiose nelaimėse.

DARBININKŲ ŽODIS

Kanados lietuvių darbininkų sąvaitraštis. Leidžia "Darb. Žodžio" Draugija.
Prenumeratos kaina Kanadoj ir Anglijoj: metams $2.00; 6 mėnesiams $1.00.
Visur kitur: metams $2.50; 6 mėnesiams $1.25. Atskira kopija 5 centai.
Pašto perlaidas (Money Order) išrašykite "Darbininkų Žodžio" vardu
ADRESAS:
DARBININKŲ ŽODIS
184 SPADINA AVE., BOX 31, TORONTO, ONT., CANADA

Fašistai Nelaimėjo Su Kauno Kongresu

Suvienytų Amerikos Valstijų ir Kanados darbininkų delegatų dalyvavimas taip vadinamamė Kauno Kongrese atnešė didelę naudą Lietuvos darbininkams ir neleido Lietuvos fašistams panaudoti Kongreso del savo smunkančios tvarkos stiprinimo. Mūsų delegatų jei nebūtų buvę kongrese, tai fašistai vardan kongreso būtų dar didesnes atakas paskelbę prieš Lietuvos darbininkus. Dabar kongrese fašistai tiktai gynėsi. Net liaudininkų spauda pripažįsta, kad iš kongreso išėjo tik kaip kokia komedija. Mat fašistai kuone smurtu smaugė mūsų delegatų reikalavimus, kad tame kongrese būtų diskusuojami viso pasaulio lietuviams apeinami reikalai, nepaliekant ir Lietuvos darbininkų.

Mūsų delegatų kovos kongrese padrąsino ir Lietuvos darbininkus kovon už demokratines teises. Jie rinko delegacijas ir atsiuntė į kongresą reikalauti sau teisių. Smetonos režimas juos sulaikė, bet tas sulaikymas nebuvo fašistams ant naudos. Visuomenė dar daugiau pasipiktino fašistais. Tas fašistų striokas taip pat parodė, kaip Lietuvos fašizmas kabo ore.

Mūsų delegatai būtų dar daugiau nuveikę, jei kiti Amerikos lietuvių "delegatai" nebūtų parsidavę Lietuvos fašistams. Anais net ir Lietuvos liaudininkai pasipiktinę. O dar kai kurie vadinasi socialistais.

Išvadą galma padaryti, kad minėtas kongresas fašistams nedavė naudos. Pagelba mūsų delegatų kovos jis buvo paverstas priešfašistiniu, nors fašistai jį diktavo. Mūsų delegatai dabar jį numaskuoja tarpe amerikiečių darbininkų. Tas padės dar daugiau sumobilizuoti Amerikos lietuvius kovai už demokratines laisves Lietuvos darbininkams ir už paliuosavimą Lietuvos darbininkų iš kalėjimų urvų.

Barniai Tautų Sąjungoj Aštrėja ir Aštrėja

Kaip pasirodo, tai Genevoj imperialistų barniai artinasi prie to, kad imperialistai griebsis ir už ginklo. Anglijos ir Francijos imperialistai išdirbo planą, kaip pasidalinti Ethiopiją, bet Mussolinis ir tuos planus atmeta. Paskutinių dienų žinios sako, kad Italija visai atmetanti penkių šalių atstovų komitetą, kuris daro planus Mussolinio užganedinimui. Tas rodo, kad susikirtimas Afrikoje nebeužilgo įvyks.

Tautų Sąjunga pasirodė, kad ji nesistengia suvaldyti Mussolinį. Jei visi Tautų Sąjungos atstovai būtų taip griežtai pasireiškę prieš Italiją, kaip SSRS atstovas, Maksimas Litvinovas, tai Italija būtų buvus priversta susilaikyti. Dabar Tautų Sąjunga tik Ethiopijos krašto dalybas daro. Te tau, Mussolini, tiek, Anglija turi gauti tiek, Francija vėl tiek. Girdi, kam tu kariausi, kad mes galime sudaryti visų bendrą valdžią Ethiopiją valdyti, siūlo Anglija ir Francija Mussoliniui.

Išrodo, kad kai tik lietus sustos lijęs Ethiopijoj, tai Mussolinis ir puls tą kraštą. O Anglija, veikiausiai įsikiš, nes ten paliečiami jos interesai. Karas užsiliepsnos po visą pasaulį. Jau dabar atrodo, kad Hitleris padės Italijai. Japonija užinteresuota neleisti Italijai įsigalėti Afrikoj.

Imperialistus nuo darbininkų žudynių gali sulaikyti tik darbininkų kovas prieš karą. Reikia mobilizuotis.

Agituoja Už Nacionalę Valdžią

Kapitalistinė spauda vėl pradėjo rąšyti apie nacionalę valdžią Kanadoje. Girdi, Bennettas sutinkąs pasiduoti liberalams vardan nacionalės valdžios. Tiesa, liberalai juokauja, kad būsią išrinkti visi liberalai, todel ir būsianti nacionalė valdžia.

Nesvarbu, kokios formos bus ta nacionalė valdžia. Svarbu, kad visuomenės nuomonė rengiama diktatūrai. Aiškinama, kad piovynės tarpe partijų tiktai žalą nešančios šaliai. Tuomi norima privesti, kad žmonės balsuotų už tą partiją, kuri tikisi daugiau gauti balsų, kad mažesnė būtų opozicija. Tas taikoma progresyviškesnių partijų sąskaiton.

Kapitalistai nei kiek nenusigąstų, jei ir visus liberalus išrinktų. Liberalų vadas, Meckenzie King, pareiškė, kad jis be parlamento nutarimo karo neskelbtų. Vadinasi, jei buržuazinis parlamentas tik sutiktų, kad Kanada turi padėti Anglijai kariauti su Italija ar kuo kitu, tai King ir siųstų Kanados darbininkus karan.

Reikia kuodaugiausia rinkti komunistų ir suvienyto fronto atstovų, kad kuodidžiausia opozicija būtų parlamente. Tik tokiu keliu Kanados darbininkai gali atmušti nacionalę valdžią ir karą, į kurį Kanados kapitalistai rengiasi įmesti Kanados darbininkus. Kapitalistinės partijos, nesvarbu kuri bus valdžioje, kad ir vienui viena bus, neturės jokios opozicijos, darbininkams nieko geresnio neduos, apart didesnės reakcijos, bado ir karo.

Studijuokit Dimitrovo Raportą

Studijuokite draugo Dimitrovo raportą Septintam Komunistų Pasauliniam Kongresui kovos prieš fašizmą klausimu, kurį talpiname "Darbininkų Žodyje." Tai labai didelės svarbos dokumentas. Dimitrovas analizuoja naujas sąlygas ir taiko prie jų kovos būdus, taktiką, kaip matysite iš raporto. Jį reikia labai gerai išstudijuoti, nes tai sunkiausias iš visų klausimų, tai suvienytas frontas. Daugelis ne tik masinių organizacijų narių, bet ir komunistų negali dar susigriebti tinkamos taktikos suvienyto fronto organizavime. O nuo to priklauso darbininkų klasės ateitis.

Draugo Dimitrovo Raportas 7-tam Kominterno Kongresui Suvienyto Fronto Kovos Su Fašizmu Klausimu

Jau Komunistų Internacionalo Šeštas Pasaulinis Kongresas numatė brėstantį naują fašistinį ofensyvą ir išleido šaukimą kovon prieš jį. Nuo to laiko keliose šalyse, ypač Vokietijoj, tapo įsteigta fašistinė diktatūra. Kaip draugas Stalinas jau yra pasakęs, tatai reiškia ne tik ženklą darbininkų klasės silpnumo dėka socialdemokratijos padaryto skilimo, bet taip pat reiškia ženklą silpnumo ir buržuazijos, kuri nebepajėgia valdyti buržuazinės demokratijos metodomis.

Reakcioniškiausias fašizmo tipas yra Vokietijos tipas. Vokietijos fašizmas lošia rolę žandaro tarptautinės kontrevoliucijos, vyriausio promotoriaus imperialistinio karo ir užvedėjo kryžiaus karo prieš Sovietų Sąjungą.

Kas Tai Yra Fašizmas?

Fašizmas tai nėra valdžia virš proletariato ir buržuazijos klasių, neigi tai yra valdžia smulkiosios buržuazijos arba lumpenproletariato, kaip kad daugelis socialdemokratų tvirtina. Fašizmas yra tvirta, nuoga diktatūra reakcioniškiausių, šovinistiškiausių ir imperialistiškiausių finansinio kapitalo elementų.

Fašizmo įvairios formos priklauso nuo įvairių sąlygų įvairiose šalyse. Kur fašizmas neturi plataus masinio pamato, ten jis suteikia tam tikro legališkumo kitoms buržuazinėms partijoms arba socialdemokratijai. Bet kur randasi baimė proletarinės revoliucijos, ten viešpatauja neribota politinė monopolija. Kas pereinamajam laikotarpyje neveda kovos prieš buržuazijos reakcinius žygius, tas negali sulaikyti fašizmo nuo laimėjimo.

Socialdemokratijai priklauso ta didelė istorinė atsakomybė, kad Vokietijoje ir kitose šalyse proletariatas nebuvo prisirengęs pastoti kelią fašizmui. Fašizmo masinės įtakos šaltinis randasi jojo neribotoje demagogijoje, net jojo nesidrovėjime pavartoti revoliucines tradicijas. Jeigu Vokietijos ir Austrijos proletariatas pradėdant su 1918 metais, kaip maršavęs Rusijos bolševikų keliu, tai šiandien ne tik kad Europoje nebūtų fašizmo, bet darbininkų klasė jau senai būtų turėjusi savo rankose visą situaciją (padėtį). Vokietijos darbininkų klasė galėjo išblaškyti fašizmo pergalę, sudarydama bendrą frontą, anti-fašistinį proletariato frontą, priversdama socialdemokratinius vadus sustabdyti savo kampaniją prieš komunistus ir priimdama pakartotinus Komunistų Partijos vienybės pasiūlymus.

Proletariatas Buvo Atsiskyręs Nuo Savo Talkininkų

Da viena fašizmo laimėjimo priežastis buvo, tai proletariato atsiskyrimas nuo savo naturalių talkininkų. Fašizmas savo pasekėjais laimėjo didžiasias valstiečių mases ir persisunkė į jaunimo eiles, tuo tarpu socialdemokratija su savo politika atstūmė valstiečius nuo proletariato ir jaunimo mases nuo revoliucijos.

Vienok negalima praleisti neatžymėjus Komunistų Partijos klaidų, kurios pakenkė kovai prieš fašizmą, kaip tai, nedakainavimas fašizmo pavojaus, daleidimas būti užkluptai neprisirengus, nedaikanavimas masių nacionalistinio sentimento, sektantiniai obalsiai ir t. t.

Du Liogeriai Socialdemokratinėse Partijose

Socialdemokratinėse partijose formuojasi du liogeriai: Šale reakcinių elementų, nusistačiusių prieš bendrą frontą, yra logeris revoliucinių elementų, kurie vis tvirčiau ir tvirčiau pasisako už bendrą frontą su komunistais ir kurie pareina ant revoliucinės kovos pamato.

Kaip būtų galima sulaikyti fašizmą nuo įsigalėjimo, arba jį sunaikinti, kur jis jau viešpatauja? Komunistų Internacionlas atsako, kad pirmutinė sąlyga tai yra sudarymas bendro fronto ir bendro fronto veikimo kiekvienoj dirbtuvėj, kiekvienam distrikte ir kiekvienoje šalyje ir visame pasaulyje. Abiejų Internacionalų (Antrojo Internacionalo ir Komunistų Internacionalo) bendras veikimas padėtų pasukti revoliuciniu keliu visus kitus darbininkų klasės sluogsnius ir visus kitus visų dirbančiųjų sluogsnius, taipogi kolonijų ir pusiau-kolonijų darbo žmones.

Komunistų Internacionalas nestato jokios kitos sąlygos del sudarymo bendro veikimo, kaip tik veikimą, atkreiptą prieš klasinį priešą, prieš kapitalo ofensyvą, prieš fašizmą ir prieš karo pavojų.

Bendras Frontas Nėra Koks Manevras

Bendras frontas del mus nėra joks "manevras," bet išraiška darbininkų klasės sąžiniško troškimo susivienyti kovai prieš klasinį priešą. Mūsų pasiūlymai yra taip aiškūs, jog jie sumuša visus argumentus reakcinių elementų socialdemokratinių vadų eilėse, kurie yra priešingi bendram frontui. Žinomas daiktas, komunistai negali atsižadėti nepriklausomumo darbo skleidime komunistinės apšvietos, organizavime ir mobilizavime masių. Bet jie, komunistai, kovoja už bendrą veikimą su socialdemokratinėmis partijomis, su reformistinėmis darbo unijomis ir su kitomis organizacijomis. Mes lojališkai išpildysime visas sąlygas sutarties, padarytos su mumis ir begailestingai iškelsime aikštėn visus bandymus sulaužyti tokią sutartį.

Sutartis yra tiktai pirmas žingsnis. Bepartiniai bendro fronto kūnai turi būti sutvarti dirbtuvėse, tarpe bedarbių, distriktuose, taip pat sodžiuje tarpe valstiečių. Šitie judėjimai taipogi turi įtraukti į kovą plačias neorganizuotų darbininkų mases.

Mes turime eiti nuo proletarinio bendro fronto prie antifašistinio **Liaudies Fronto**, pagalba pasirįžusios kovos už gynimą visų dirbančiųjų reikalų, už visų dirbančiųjų sluogsnių ir darbo valstiečių ir miesto smulkiosios buržuazijos. Mes turime apimti visas jų organizacijas, kurios šiandien tebėra buržuazijos įtakoje.

Uždaviniai Jungtinėse Valstijose

Jungtinėse Valstijose mūsų draugai stengiasi sutverti, kaipo grandinę organizaciją, anti-fašistinį Liaudies Frontą formoj darbininkų ir farmerių Darbo Partijos, kuri būtų nei socialistinė, nei komunistinė, bet griežtai nusistačiusi prieš fašizmą ir anaiptol ne anti-komunistinė. Anglijoje mūsų draugai pasirengę, nežiūrint nusivylimų su pirmesnėmis abiemis Darbo Partijos valdžiomis, remti kovą už sudarymą naujos Darbo valdžios.

Umieji darbininkų klasės uždaviniai Francijoje yra: įsteigimas bendro fronto visose kovos sferose, darbo unijų vienybė, įtraukimas valstiečių ir smulkiosios buržuazijos plačiųjų masių į anti-fašistinį judėjimą, sutvėrimas bepartinių, demokratiškai išrinktų anti-fašistinio Liaudies Fronto komitetų plačiu maštabu, nuginklavimas ir likvidavimas fašistinių organizacijų, kaipo konspiratorių prieš Respubliką ir kaipo Hitlerio agentūrų, apvalymas valstybės armijos aparato ir policijos nuo fašistų, išvystymas kovos prieš katalikų bažnyčios reakcines klikas, surišimas armijos su priešfašistiniu judėjimu.

Kuomet priešfašistinis judėjimas Francijoje ves prie sudarymo tikrai priešfašistinės valdžios ir kuomet šita priešfašistinė valdžia vykins gyveniman priešfašistinio fronto programą, tai komunistai, kurie pasilieka nepermaldaujamais priešais visokios buržuazinės valdžios ir stovi už Sovietų Galiją, akivaizdoje augančio fašistinio pavojaus, bus pasirengę remti tokią valdžią.

Vyriausias uždavinys fašistinėse šalyse yra tame, kad sugabiai surišti kovą prieš fašistinę diktatūrą iš lauko pusės su ardymu fašistinių masinių organizacijų iš vidaus.

Didvyriškumo Neužtenka

Mes nulenkiame galvas komunistų didvyriškumui fašistinėse šalyse. Bet vien didvyriškumo ir pasiaukojimo neužtenka. Didvyriškumas turi būti surištas su kasdieniu darbu masėse. Fašizmo Achillės kurka yra jojo socialis pamatas. Kaip tik ten mes turime jam kirsti. Tuo būdu komunistai turi veikti visose fašistinėse organizacijose, kaipo geriausi apgynėjai jųjų narių kasdieninų interesų. Gindamos savo interesus, masės vis aštriau ir aštriau susikirs su fašistine diktatūra. Mes turime panaudoti fašistines organizacijas kaipo tą trojaniečių arklį, kurio pagelba mes galėtume įsibrauti į priešų logerį.

(Pabaiga bus sekančiame numeryje)

KARO ORLAIVININKYSTĖS DIRBTUVĖS DARBININKŲ SVEIKINIMAS PASAULIO LIETUVIŲ KONGRESO ANTI-FAŠISTINIAM DELEGATAM

Mes Karo Aviacijos Dirbtuvės Darbininkai sveikiname pažangius delegatus Pasaulio Lietuvių Kongreso.

Sveikiname jus, pažangieji darbininkų delegatai, atvykusieji į Pasaulio Lietuvių Kongresą, ir kviečiame jus pamatyti mūsų gyvenimą ir skurdą. Sunkumus tenka pasakyti jums, mieli draugai. Žiauri priespauda yra uždėta ant mūsų.

Mūsų dirbtuvėje dirba apie 150 kvalifikuotų darbininkų ir civilių tarnautojų, kurių apie pusė yra padieniui samdomi. Uždarbis nuo 5.40 litų iki 8 litų į dieną. Nežiūrint to, kad darbininkai atlieka vienodą darbą ir atsakomybę ima tą pačią, o algos nelygios. Už šeštadienio darbus moka tik už septynias valandas, o karo artilerijos darbuos už tą pačią dieną moka už 8 valandas, gi dirba taip pat tik 7 valandas.

Pas mus išrenka į Ligonių Kasas nuošimtį (pilną mokestį), bet jeigu darbininkas ar jo šeimos narys suserga, tai turi mokėti po vieną litą už vaistus. Be to, einant pas daktarą, reikia pačiam darbininkui arba šeimynos nariui pirkti tam tikrus ženklelius ir mokėti po 20 centų. Netaip senai tie ženklai kainavo tik 5 centai.

Mažai to, dar norima įvesti įstatymą aprybuoto gydymo kortelių išdavimo skaičių, butent 6 korteles į metus vietoj buvusių 12 kortelių.

O kokios sąlygos pastatytos mūsų ateičiai? Darbininkų vaikai dideliais nuošimčiais serga tuberkoliozu (džiova). Ligonių kasos visai atsisako tokius vaikus vežti į vaikų kolonijas pataisymui jų sveikatos, jau nekalbant net apie sanatorijas, kurių Lietuvoje labai mažai.

Darbininkų vaikai neturi galimybės lankyti mokyklų, nes didelė dalis bedarbiai, o ir dirbanti su mažom algom neįsigali nupirkti reikiamas drapanas, nupirkti jiems knygas. O jeigu ir lanko darbininkų vaikai mokyklas neapsirėdę ir tinkamai nepavalgę, peršala ir suserga.

Nelengvesnė priespauda ir mūsų darbininkei moteriai. Jai tenka dirbti lygiai, jei ne daugiau, kaip vyrui. Dažnai dirba po 10 valandų į dieną ir daugiau, o atlyginimą gauna perpus mažesnį—jų algos tarp 1 ir pusės iki 3 litų į dieną. Gi grįžus iš darbo, jinai turi sutvarkyti namus.

Čia turime pažymėti, kad nėra galimybės visus faktus aprašyti, kurie mus slėgia.

Valdžia paėmė į savo rankas tokias vietas, kaip Darbo Atstovybės, Ligonių Kasos ir Inspekcijos. Turėdami šiltas vietas, jie negina mūsų reikalus, o eina išvien su darbdaviais. Ir kreipiantis pas juos darbininkas, kad iš rišti konfliktą su darbdaviu visuomet lieka nepatenkintas.

Todel mes reikalaujame:

1. Kad būtų Lietuvoje įvesta pilna demokratinė laisvė ir atstovai į seimą būtų renkami laisvai.
2. Kad būtų duota laisvė žodžio ir spaudos.
3. Kad būtų leista darbininkams kurti profesinės sąjungos.
4. Kad būtų nuimti nuo darbininkų visokie mokesčiai, kurie kartais būna išrinkti net po trijų metų.
5. Kad būtų neatidėliotinai paliuosuoti politkaliniai.
5. Kad visuomeninėse mokyklose nebūtų vaikai mokinami religijos, o daugiau mokomi gamtos ir kitų mokslų.
7. Kad būtų panaikinti visoki iš darbininkų algų išskaičiavimai pavyzdžiui, paskolos lakštai, ginklų fondas ir kitų išskaitymai.

Bendrai išdėstyta mūsų sunkioji padėtis ir reikalavimai dar reikalauja pridėti, kad mes, Lietuvos darbininkai, matome, kad imperialistai nori surengti naują negirdėtą pasaulinę žudynę. O tai skerdynė del kapitalistų naudos. Prieš karą ir už taiką mes matome štovinčią SSRS. Mes pasižadame, kad stosime kartu su kitais darbininkais gynimui darbininkų reikalų. Baigdami sveikinimą, mes spaudžiame jums brolišką ranką ir tikimes, kad apie mūsų priespaudą ir vargus bus paskelbta plačioje spaudoje.

Mes, karo aviacijos darbininkai, bendrai apsvarsčius mūsų reikalus, nutarėm pasiųsti pasveikinimą visiem demokratiniam delegatam. Kadangi neprileido mus asmeniškai pasveikinti jūsų Kongreso, tai siunčiame raštišką pasveikinimą Amerikos Darbininkų Delegacijai.

(Amerikos darbininkų delegatų sveikinti buvo atėję delegatcijos nuo kitų 24 Kauno dirbtuvių. Taip pat iš Klaipėdos ir iš Šiaulių. Tačiaus fašistai neleido jų sveikinti kongreso. Jie mūsų delegatus sveikino atskirame viešbutykus delegatai buvo apsistoję.—Red.).

"Darbininkų Žodžio" Udarninkam, Rėmėjam

Teka aušrinė, švinta,—žiūrėk
Rytuose ženklas dienos.
Skubėk, drauge, pamatą dėk,
Statykim rūmą šviesos.

Statykim rūmą iš mūs jėgų;
Stengkimes vielas nutiest
Iš širdies gelmių, savo jausmų,
Kad kovai kelią apšviest.

Auginkim jėgą savo spaudos,
Telkim ginklus kovon;
Ruoškim archyvą mūsų skriaudoms,
Šaukim vargdienius talkon.

Obalsis mūsų kovos draugų:—
Vajų sekmingai pravest!—
Tebūna del mūsų vienu geismu
Ir turi širdyse vis degt.

Nelaukim, nieks mums nepadės,
Tik patys savo jėgomis
Šviturį pakelsim mūs tiesos,
Ruošim archyvą kančioms.

Miškų Darbininkas

Ar Žinote?...

Kad šiais metais Sovietų Sąjungoje tapo pastatyta 170 naujų mokyklų rūmų.

—o—

Kad Amerikos Jungtinėse Valstijose gyvenantieji svetimtaučiai išleidžia 1,073 laikraščius. Lietuviai išleidžia 31 laikraštį: 4 dienraščius, kitus sąvaitinius, mėnesinius ir bertaininius, nekurie iš jų plačiai visuomenei mažai žinomi.

—o—

Kad visame pasaulyje yra 539,570,000 krikščionių. O nekrikščionių yra 1,157,710,000. Taigi, kad nekrikštitų pasaulyje yra per pusę daugiau.

—o—

Kad Mussolinio imperialistinis žygis, prisiruošimas užgrobimui Abyssinijos, Italijai jau kainavo $500,000,000 ir tas išlaidas turės padengti Italijos darbo žmonės.

—o—

Kad Montrealas yra antras po Paryžiaus miestas pasauly, kur daugiausia francuziškai kalbančių žmonių gyvena.

—o—

Kad 1934 metais visame pasaulyje apsiginklavimo reikalams buvo išleista $4,900,000,000, pusė biliono daugiau, kaip 1933 metais.

ALDLD REIKALAI

Nominacijų į KVK Klausimu

Kanados Veikiantysis Komitetas išsiuntinėjo visoms ALDLD kuopoms nominacijų blankas į KVK ir dabar gauta laiškų iš keletos kuopų, kuriuose kuopų sekretoriai reikalauja, kad KVK nurodytų, kokius narius nominuoti. Nors yra sunku tolimesnėm kuopom žinoti Toronto ar Hamiltono kuopų narius, tačiaus šių reikalavimų išpildyti negalime, nes tai būtų ne demokratiška, ir išeitų, kad KVK pats išrenka. Stengkitės sulig galimybės surasti pačios, ką nominuoti. Nebent ateityje būtų galima paskelbti tų abiejų kuopų narius, jei visi sutiktų.

Aukos Pasiuntimui Delegato Lietuvon

Dar gauta aukų iš sekančių vietų: iš Montrealo, nuo ALDLD 137 kuopos, $4.55; ir iš Winnipego, nuo ALDLD 217 kuopos, $3.36. Viso aukų dabar gauta $7.91. Iš pirmiau yra gauta $183.60, pridėjus dabar gautus susidaro $191.51.

E. Kovaitė

British Columbijos Liberalų Valdžia

Victoria, B. C. — Victorijos bedarbių padėtis yra labai bloga. Pereitais metais liberalai ant kiekvienos platformos šaukė, kad kaip juos išrinks į parlamentą, tai jie visiems duos darbus (work and wages) ir daug darbininkų patikėjo tiems jų pažadams. Bet kaip jie gavo valdžią į savo rankas, ne tik kad dalykai nepagerėjo, bet dar žymiai pablogėjo. Viskas taip nežmoniškai pabrango, kad bedarbiams, kurie gyvena ant pašalpos, tai reikia beveik badauti. O kur bedarbiai ar dirbantieji pasipriešino tiems ant jų užpuolimams, tai Pattullos liberalų valdžia siunčia savo ginkluotus kazokus, kurie persekioja kovingus darbininkus visokiais būdais.

Victorijos bedarbių organizacija nutarė šaukti specialį mitingą, iš kurio išrinks delegatus ir siųs į miesto valdybą, reikalaus, kad gauti daugiau bedarbiams pašalpos.

I. Binks

KĄ DRAUGAI RAŠO ADMINISTRACIJAI

"Prisiunčiu $2.00 prenumeratos atnaujinimui. . . "Darbininkų Žodis" man patinka. Jame paduodate visokių gerų pasiskaitymų. Linkiu "D.Ž." gyvuoti kuoilgiausiai. Tiktai raidės persmulkios, sunkoka skaityti.

"Su bolševikiškais linkėjimais
"Chas Straus,
"Thomas W. Va., USA"

—o—

"Čia prisiunčiu vieną naują prenumeratą. Linkiu "D.Ž." kuogeriausios doties, ir jūsų darbuotei ateinančiame vajuje, kad pasiektume iki dienraščio. Manau, kad lietuvių visuomenė supras svarbiausį reikalą ir ateinantį vajų turėsime gausingą. Taipgi ir aš dėsiu visą energiją, ir ateityje dirbsiu kiek galėsiu.

"Skaitytojas,
"Sudbury, Ont."

—o—

Draugas J. Šinkūnas iš Montrealo duoda papeikimą administracijai, kam darome bereikalingas išlaidas siuntinėdami paraginimus atsinaujinti prenumeratą, sako, žinote, kad mes turime agentą.

Taip, draugai, jei visi laiku atsinaujintų laikraštį, arba beigiantis prenumeratai praneštų patys, kad tuo tarpu neįšgali atsinaujinti, tai savo laikraščiui sutaupytų keletą dolerių, ką dabar išleidžiame pašto ženklams.

Nemažai draugų laiku atsinaujina, arba laiku praneša, kad atsinaujins.

—o—

Draugas J. Urbonavičius iš Montrealo, tarp kitko, rašo del ateinančio vajaus: "Montrealiečiai jau ruošiames į mūšį kibt Torontui į sprandą."

Ir iš montrealiečių raštų, telpančių laikrašty, matyti, kad šiemet Montrealas irgi imasi ne juokais. Žada pasirodyti su visa eile naujų udarninkų.

—o—

Antras Rajonas, su Torontu priešakyje, pasiskyrė kvotą $650 ir 80 naujų skaitytojų. Tai beveik trečdalis visos Kanados kvotos. Ir didžiuojasi, kad sukels dar ir su kaupu. Mat šiemet II rajone jaučiamas didelis šulas, tai nikelio kasėjai, sudbiriečiai, kurie neįsibijo kabintis ir prie aukso kasėjų—redlaikiečių, kurie pereitame vajuje viešai iškirto šposą. Matysime, kaip seis.

—o—

Draugas iš Red Lake rašo, kad redlaikiečių, taipgi ir winnipegiečių nuomonė esanti, kad geriau laikraštį patankinti, vieton padidinti. Taipgi pažymi, kad nekurie kalbą, kad perdažnai tie vajai.

Taip, draugai. Būtų daug geriau išleisti laikraštį du kartu į savaitę, negu padidinti iki 6 puslapių ir kartą į savaitę. Bet tiek dar neišgalėsime. Patankinant, visos išlaidos ir darbas per pusę padidėtų, o padidinant iki 6 puslapių, darbas ir išlaidos padidėja sepilnai vienu trečdaliu. Tačiaus, jei užperkame raidžių renkamosios mašinos, tai neišgalime nei 6 puslapių leisti. Čia išsiriša ir vajų dažnumo klausimas.

"D. Ž." Administracija

KAIP EINA PRISIRUOŠIMAS VAJUI

Lygiai už šešių numerių nuo šio oficialiai atidarome vajų. Prisiruošiamieji darbai jau eina dabar. Kvotas paskirstosi, udarninkai rikiuojasi, draugijose daromi planai, iš provincijų draugai jau užsako blankas. Tačiaus yra vietų, kur nieko dar negirdėti. Laikas jau nebėra laiko. Vos po susirinkimą draugijos beturės iki vajaus pradžiai, ir mažai kurios po du. Tai kurios dar nesvarstėte, reikia tuojaus pakelti vajaus klausimą.

Ne tik planų išdirbimas ir udarninkų prisiruošimas jau skubiai reikalingas, bet reikalingas ir dirvos vajui paruošimas. Pakol vajus prasidės, reikalinga atlankyti kiekvieną lietuvį, kalbėti su juo apie spaudos reikšmę, apie einantį vajų, kodel bus vedamas toks didelis vajus, surasti kur nepareina "Darbininkų Žodis" ir kalbėti su darbininkais, kad laike vajaus užsirašytų. Senieji skaitytojai ir udarninkai turi prisiruoštis sau "kostumerius."

Redakcija ir administracija svarsto, ruošia ir dirba prisiruošimo darbus draugijose. Susirašynėta su draugais amerikiečiais ir gauta ALDLD Centro Komiteto pavelinimas, taip sakant, paklausyti po jų pievą, kaip pereitame vajuje skaitytojai matėte, galėsime siųsti su maršrutu bent vieną ar du kartu atlankyti amerikiečius mūsų reikalu. Sausio mėnuo mums tik tiks, nes baigiantis vajui Kanadoje, galėsime atliuosuoti pas mus nuvažiavimui į Ameriką.

Kita, tai pasitikėdami mūsų rėmėjais, kad neleisite daryti žingsnį atgal, ruošiame viską, kad neužilgo, pradžioje vajaus, ar dar prieš vajų, sąrašy su "Darbininkų Žodžio" trimetinių sukaktuvių paminėjimu, pradėti spausdinti didesnėmis raidėmis ir padidinti laikraštį iki 7 špaltų. Per pereitą mėnesį sudburiečių, torontiečių ir montrealiečių piknikai taipgi amerikiečių aukos laikraščiui davė didelę paramą, ką ir manome panaudoti laikraščio patobulinimui.

Udarninkams, gavusiems daugiausia naujų skaitytojų, skiriame tris dovanas: I—$5.00, II—$3.00 ir III—$2.00 vertės. Taipgi geriausiai pasidarbavusiam rajono komitetui duosime praisą.

Laike vajaus laikraštį nupiginti vargiai ar galėsime, kaip naujiems, taip ir seniems atsinaujinantiems skaitytojams, nes varantis prie tokio didelio daikto, kaip mašinos pirkimas, nuolaidos žymiai atsilieptų į iždą.

Nežinia, kaip bus su tomis vietomis, kur neturime pašto palengvinimo ir turime lipyti pašto ženklus, ar tik neprisieis pakelti bent 50 centų prenumeratos kaina.

Administracija

SDKLSPD REIKALAI

SDKLSPD konstitucijos knygutės jau pagamintos ir išsiuntinėtos į visas kuopas. Tad visi šios draugijos nariai prašomi kreiptis pas kuopos komitetus, kad išgauti dabartinę konstituciją.

Pavieniai nariai, kurie randatės ant pasų ar šiaip gyvenate atokiau nuo kuopų, negalėdami atsilankyti ant susirinkimų, kreipkitės prie artimiausios kuopos komiteto ar tiesiog į Centro Komitetą, pasiųsdami senąją konstitucijos ar mokesčių knygutę ir 7 centus pinigais ar pašto ženklais.

Darbartinė konstitucijos knygutė kainuoja 15 centų. Nariai, kurie jau sumokėjo už konstituciją po 10 centų, dabar imant naująją turi damokėti po 5 centus ir 2 centus už persiuntimą konstitucijos nariui.

Taipgi gyvenantieji lietuviai toliau nuo mūs draugijos kuopų, kurie dar neprigulite ir norite prisirašyti prie SDKLSPD-jos ar susipažinti su šios draugijos taisyklėmis, prašome kreiptis prie SDKLSPD Centro Komiteto sekretoriaus žemiau paduotu antrasu, prisiųsdami 15 centų už konstitucijos knygutę ir 2 centu už persiuntimą.

P. Pajuodis,
SDKLSPD CK Sekretorius
284 Buthurst St., Toronto, Ont.

Sveikatos Skyrius

Dr. J. J. Kaškiaučius, 371 Lake St., Newark, N. J., U. S. A.

VIS DĖL TŲ MĖNESINIŲ SIELVARTĖLIAI

Drauge gydytojau, kiek man teko matyti "Laisvė," mačiau gerų patarimų apie sveikatą. Tai ir aš kreipiuos su prašymu. Aš esu moteris vidutinio ūgio ir svoro, 26 metų. Vedusi da nesenai, šeštas mėnuo.

Man nevienodai būna mėnesinės. Kaip pradėjau gyventi su vyru, buvo per du mėnesiu, paskiau per 1 mėnesį. Bet dabar jau pustrečio mėnesio kaip nėra. Aš jaučiuos sveika, tik labai nusigąstu menko pokšterėjimo. Nejau aš būčiau pastojusi neščia? Juk mum nekartą užeina lytiniai jausmai, bet vyras apsisaugo, jis nujaučia.

Prašau patarimo, ar gali taip ilgai neturėti mėnesinių? Ir prašyčiau per "Darbininkų Žodį." Laukiu.

Atsakymas

Jūsų aplinkybėse, Drauge, sunku kas tikrai pasakyti, kas ten Jums dedasi. Ag, žinoma, esti neregulingos mėnesinės ir taip sau, be niekur nieko: del silpnų **kiaušidžių**—ovarų ar kitų liaukų, ypač **posmegeninės** ir **skydinės** liaukos. Bet vis viena patarčia gerai apsižiūrėti, ar visa kas da tebėra tvarkoje. Tai kas, kad vyras "nujaučia," "apsisaugo." Vyrui čia negalima užsitikėti. Vyras niekaip negali **tikrai** apsisaugot. Čia yra moteries prievolė. **Moteris** turi vengti negeistinų apsiveisimų, žinoma, tam tikromis priemonėmis.

Ar tik Jūs nesate jau pastojusi? Čia jau nieko nepasakysi, nebent tuoj eitumet ten pat pas gydytoją: tegul apžiūri, išegzaminuoja.

Jei būtų visa kas tvarkoje, nepastojusi, tai mėnesinėms reguliuotis galėtų Jums padėti šiaip visame kame **higijieniškas gyvenimas, naturalinis** maistas, nesugadintas, nesudarkytas, neišvogtas. Neretai naudos esti imti **skydinės liaukos.** Sakysim, **Thiroid gland ½ gr., 100 tablets,** po vieną tabletę prieš valgymą, bent keletą mėnesių. Jei moteris riebi, sunki, tai galima ir po dvi tableti imti. Ir reikia mažiau vartoti krakmolinių valgių—duonos, pyragų, bulvių, tyrės, blynų, makaronų.

Skydinės (tiroidinės) liaukos veiklumas daug nusako mėnesines. Kad ta liauka būtų sveikesnė, patartina netik Jums, bet ir visiems, vyrams ar moterims ir vaikams, imti **iodo tinktūros,** po lašą kas dvi, kas trys dienos, per visą gyvenimą. **Iodo,** matot, būtinai reikalinga skydinei liaukai. Vartokite ir jūrų maisto—**jūrų žuvų,** kad ir konservuotų.

Pėstininkas Meluoja

"Darbininkų Žodžio" Nr. 36 Pėstininkas teisinasi, kad Sudburietis jį apšmeižė. Nors aš nežinau Sudburiečio ir Pėstininką mažai pažįstų, bet kodel Pėstininkas, kai buvai draugų užklaustas apie nužudymą, pats tada sakei, kad tavęs neleido Kučinskas kratos daryti ir užsimojus kirviu ant tavęs tu tuom kartu paleidai į jį keturis šūvius į vidurius ir kuomet Kučinskas pasisuko bėgti, dar vieną į pečius paleidai ir pats draugų sarmatinais ir apgailestavai, kad buvai perdaug įsikaršinęs ir pats sakei, kad nunešei brauningą į policiją ir pasidavei. Dabar "Darbininkų Žody" rašai, kad esi ligoninėj gulėjai, ir kiek Sudbury teko girdėti, kad už mažą užsigavimą grasini peiliu papiauti oponentą ir t. t. Kiek teko patirti, Pėstininkas priešingas darbininkiškam judėjimui, fašizmo šalininkas.

Draugam patartina su juo bendro neturėti ir apsisaugoti.

Pėstininką Pažįstąs

IŠ CPR DARBININKŲ STREIKO

Lethbridge, Alta. — Del darbininkų nesusipratimo, atsirado skebų, kurių tarpe keli ir iš lietuvių buvo, kaip tai, B. Dabulis, W. Kaluška ir J. Petruška. Tai čia yra aiški tų draugų klaida. Bet ją padaryti labai lengva. Tik dabar draugai turi mokytis iš tų klaidų, kaip ir darbininkiškas judėjimas kad mokinasi iš savo klaidų. Klaida pataisoma.

Nuo šio laiko, aš tikiu, šie ir kiti draugai tokių klaidų nedarys, ko aš jiems linkiu.

Vargšas

ONTARIOS SKOLŲ NAŠTA ANT DARBININKŲ IR VALSTIEČIŲ PEČIŲ

Toronto, Rugsėjo 10. — Mr. Hepburn, Ontarios premjeras, kalbėdamas federalių rinkimų klausimu nurodinėjo, kad Ontario provincijos privatinės ir valdžios skolos siekia iki $2,800,000,000. O visi Ontario provincijoj esami turtai, farmos, namai, fabrikai ir kita, nedaug kuo viršija $3,000,000,000. Reiškia, beveik viskas bankininkų rankose.

UŽSIMUŠĖ 10 FRANCIJOS LAKŪNŲ MANEVRUOSE

Rethel, Francija, Rugsėjo 5. — Du dideli bombiniai orlaiviai susidūrė augštai ore ir viename buvusi 5 žmonės užmušti, o kitas orlaivis po susidūrimo užsidėgė ir kiti 5 lakūnai sudegė. Karški orlaiviai darė manevrus ir del tamsos ir blogo oro susidūrė.

TARPTAUTINĖS JAUNUOLIŲ DIENOS PAMINĖJIME DALYVAVO DU TŪKSTANČIAI

Toronto, Rugsėjo 7. —Pereitą penktadienį Massey Hall jaunolių mitinge dalyvavo 2,000 žmonių, kuris buvo sušauktas Jaunųjų Komunistų Lygos paminėjimui 21 metų sukaktuvių Tarptautinės Jaunuolių Dienos. Kalbėtojai, Stewart Smith, Spencer Pitt, negras advokatas, ir kiti, nurodinėjo naujo karo ir fašizmo pavojų.

KANADOS VETERANAS LANKOSI SOVIETŲ SĄJUNGOJ

Toronto, Rugsėjo 9. — Pereito karo buvusieji kareiviai, gyvenanti Sovietų Sąjungoje, prisiuntė Sovietų Sąjungos Draugų organizacijai Kanadoje užkvietimą, kad ji pasiųstų į SSRS keletą veteranų vakacijoms. SSD organizacija pasiuntė J. Burns, pereito karo veteraną. Burns sutiko važiuoti savo lėšomis. Dabar jis prisiuntė laišką, kuriame rašo, kad jis svečiuojasi su Sovietų Sąjungos veteranais. Visą išlaikymą duoda veltui veteranų organizacija Sovietų Sąjungoje.

Kokios Sunkios Darbininkų Sąlygos Kempėse

FOLYET, Ont. — Apie Folyetą kerta daug miško, nes pakilus mainų produkcijai, yra daug sunaudojama medžių. Be to, daug išpiaunama lentų ir špalų gelžkeliams. Yra kelios lentpiūvės tiems medžiams apdirbti, kuriose dirba nemažai darbininkų. Bet ir jose nežmoniškai darbininkus išnaudoja darbe. Moka tik 22½ cento į val.

Šią vasarą nepaprastai anksti atidarė kelias kempes, kas rodo, kad kompanija turi labai didelius užsakymus. Daugumui "Darbininkų Žodžio" skaitytojų bus svarbu sužinoti apie tų kempių darbininkų gyvenimo sąlygas ir užmokestį, nes žiemai atėjus, gal ne vienam teks jose dirbti.

Kempės yra pastatytos iš rąstų, panašios į Lietuvos tvartus ar daržines. Šonais kempių pristatyta viena prie kitos lovų, tik vidury tarpas del vaikščiojimo žmonėms. Vienoj kempėj randasi apie 100 žmonių. Suprantama skaitytojui pačiam, koks pasidaro ten tvankus oras būnant tiek žmonių nakties laike. Nėra pirties, kur darbininkai galėtų bent kiek apsišvarinti. Kempėse yra kompanijos krautuvė, kur galima visko nusipirkti, bet viskas iš drabužių ir apsiavimo brangu, kaip kas kuone per pus brangiau, negu kad mieste. Bosai darbe labai išnaudoje, verčia dirbti daugiau 12 valandų į dieną. Valgis yra prastas. Pietus veža miškan, nes toli vaikščioti, 2-3 mylios. Dažnai paskutiniem atėjus pietų, randi mažai likę. Užmokestis darbininkam 26-30 dolerių į mėnesį. Nors ant kontraktų pažymėta, kad iki pabaigai išbuvusiems mokės po 30 dol. į mėnesį, bet teko patirti iš tų darbininkų, kurie praėjusią žiemą išbuvo iki galo, kad jie gavę tik po 26-28 dol. Tik keli gavę po $30. Toks nelygus mokėjimas, tai daugiau niekas, kaip skaldymas darbininkų į ištikimus, pataikaujančius bosams ir į patemytus pavojingais bosams darbininkus.

Nežiūrint kad darbininkai dirba pusdykiai ir daugiau 12 valandų per dieną, bosai tuo dar nesitenkina. Patemytus lengviau dirbant tuoj atleidžia iš darbo, ką yra jau padarę su keliais darbininkais.

Bosams labai lengva išnaudoti darbininkus šiose kempėse, kad darbininkai neorganizuoti, neturi unijos, kuri kovotų su bosų žiaurumu. Pažymėtina dar tas, kad toj kempėj, kur aš dirbu, daug darbininkų prie to boso yra išdirbę jau daug metų, kurie bosui pataikauja, kartais net įskundžia kitus darbininkus. Bet yra ir klasiniai susipratusių.

Taigi, matote, kaip svarbu mums priklausyti prie Lumber Workers Industrial Union. Pavyzdin, Port Arthur ir kitur, kur yra unija, ten darbininkai gauna didesnį užmokestį ir daug geresnes sąlygas kempėse. Todel mum visiem miško darbininkam reikia prie jos priklausyti. Niekas už mus reikalus nekovos, jei mes patys nekovosime.

O tam mums reikalinga unija.

M. Juozas

LIETUVOS ŽINIOS

Kaunas. — "Lietuvos Žinios" rašo, kad "keli kongreso dalyviai kreipėsi į atatinkamas valdžios įstaigas, prašydami leisti jiems aplankyti Kauno kalėjimą." Prašymas buvo patenkintas, kalėjimo viršininkų lydimi apžiūrėjo kalėjimą. Darbininkų atstovams svarbiausia buvo aplankyti politkalinius, kovotojus prieš fašizmą.

Kedainiai. — Kedainių apsk. Žernankos kaime pernai vasara už skolas iš varžytinių tapo parduotas 16 hektarų Grincevičienės ūkis. Jį nupirko Vaitkaitis už 7,000 litų.

Kada antstolis su dviem policininkais atvyko Grincevičienės išmesti ir įvesti Vaitkaitį, tai rado Grincevičienę su dukterimis užsibarikadavusią ir negalėjo išmesti. Ant rytojaus antstolis atvažiavo su aštuoniais policistais ir vėl rado Grincevičienę su dukterimis ir dar keliais kaimynais užsibarikadavusius. Per kovą policija dalį užsibarikadavusių suėmė, bet viena Grincevičiutė užsilipo ant stogo, prisidengdama kaminu, lupo nuo kamino plytas ir su jomis mušė antstolį ir policininkus. Pagaliaus aštuoni policininkai merginą suėmė.

Grincevičienė su dukterimis tapo atiduota kariuomenės teisman kaipo baisios kaltininkės, pasipriešinusios policijai. Kariuomenės teisme jas gynęs advokatas aiškino, kad čia krizio laike ūkininkų tragedija, kad jos tapo išmestos į gatvę ir liko be jokio pragyvenimo šaltinio.

Į tai nežiūrint valstybės prokuroras reikalavo nubausti net 3 metus sunkiųjų darbų kalėjiman. Pagaliaus teismas nubaudė motiną 3 mėnesius paprasto kalėjimo, dukterį Oną 2 mėn. paprasto kalėjimo, o kitas dvi Grincevičiutes po 3 mėn. sąlyginiai.

Tai charaktaringa Lietuvos valstiečių kova už gyvenimą ir gyvybės palaikymą.

Kaunas. — Utenos apskr., ypač Antalieptės apylinkėj, būdavo išplatinami priešfašistiniai lapeliai. Fašistų valdžios žvalgyba sujudo ieškoti ir areštavo Petrą Žemaitį, gyvenantį Šalinėnų kaime, Antalieptės vals., Zarasų apskrity. Kratant buk tai rado ir lapelių, ir tardant (kankinant) "prisipažinęs" lapelius daręs ir platinęs.

Dabar sąryšy su tais lapeliais yra areštuoti ir perduoti teismui Petras Žemaitis, Antanas Būga, Jonas Yla, Pranas Čekus ir Kazys Kazlus.

Kaunas. — "Lietuvos Žinios" rašo: "Penktadienį, rugp. 16 d. 11:30 Amerikos Jungtinių Valstijų keturi delegatai F. Abekas, J. Ormanas, K. Kielienė ir J. Mažeika lankėsi prezidentūroj del audencijos Kartu buvo ir Kanados atstovas M. Guoba. Delegatai įteikė 14,000 parašų." Toliau cenzuros išbraukta. Gal buvo parašyta apie politkalinių vaikučius, kuriuos delegatai buvo su savim nusivedę pas Smetoną.

Kaunas. — "Maisto" skerdyklos kasininkas pas savo žmonos tėvus Pilviškiuose pasikorė. Paliktame laiške pažymi apie savo vagystes "Maisto" pinigų ir ne jis vienas tame kaltas. Tai toks Lietuvos didvyrio galas.

Marijampolė. — Jeznos vals. Vižonių kaimo Budrių namuose rugpiūčio 13 dieną buvo ramus vakaras. Visiems sumigus, šeimininkas Aleksas Budrys į tvartą pasikvietė žmoną, kuri, manydama, kad kas nors atsitikę su gyvuliais, atėjo paskubomis. Vos tik įėjo į tvartą, tuoj stiprios rankos apjuosė jos kaklą, ir ji, negyva susmuko prie vyro kojų. Pasmaugęs žmoną, Budrys pasiėmė aštrų kirvį ir nuėjo į klėtį. Klėtyje miegojo jo duktė su žentu mokyt. Paulioniu. Priėjęs prie lovos, jis pradėjo kapoti kirviu, norėdamas sukapoti ir žentą ir dukterį. Žentą sukapojo į gabalus, tačiau duktė tik laimės ir likimo gelbima išvengė mirties ir išbėgo iš klėties.

Atlikęs šį baisų kruviną darbą, Budrys, persirengęs, užsėdo ant arklio ir nujojo pas švogerį Žuką, gyvenantį Matijošiūnų kaime ties Birštonu. Padegęs jo trobas, jis, grįždamas namo, užėjo pas Adomą Žuką, Vyžuonių kaime, pas kurį bandė įeiti. Tačiau tasai, žinodamas kas čia klebena jo duris, nenorėjo įsileisti. Grįždamas į savo ūkį, pastebėjo, kad ten sukinėjasi policija. Tada išsitraukęs parabelių paleido sau kulką į galvą.

Kodel jis taip pasielgė, pasakyti sunku. Aleksas Budrys jau buvo baustas už žmogžudystę mirties bausme. Tačiaus šita bausmė buvo pakeista kalėjimu iki gyvos galvos. Kalėjime Budrys išsėdėjo 10 metų ir parodė labai gerą elgėsį, už ką buvo 1931 metais paleistas. Grįžęs namo, rado jau išaugusią dukterį. Jis norėjo gyventi su tikra savo dukterim, kuri slaptai ištekėjo už mokytojo Paulionio.

KAIP BUVO ATIDARYTAS "VISUOTINAS LIETUVIŲ KONGRESAS" KAUNE

AMERIKOS IR KANADOS DARBININKŲ DELEGACIJA BUVO BENDRO FRONTO CEMENTUOTOJAI PRIEŠ KARĄ IR FAŠIZMĄ IR UŽ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS IŠLAIKYMĄ

Vitaitis, Trečiokas, Šimutis, Pralotas Krušas, Kunigas Briška, Pivariūnas ir Karpius Susivienyjo su Smetona-Tautininkais Pulti Lietuvos Liaudį-Darbininkus, Valstiečius ir Darbo Inteligentiją.

KAUNAS. — Rugpiūčio 11-17 dienas buvo tautininkų-Smetonos valdžios medžioklė ant tautinės vienybės šešėlio. Tariamo "Pasaulio Lietuvių Kongreso" tautininkai ir bijojo ir džiaugėsi juo. Kongresas daugiausia buvo rengtas del Amerikos lietuvių, nes Smetonos valdžia jų doleriais savo biudžetą subalansuoja. Kongreso lygsvarį savo rankose išlaikyti Kauno tautininkai naudojo Latvijos delegatus, savo diplomatinius atstovus iš Pietų Amerikos, Italijos, Francijos, Anglijos, D.U.L.R. komitetą ir paskaitininkus,

Kongreso išvakarėse baimė pripildė Kauno tautininkų širdis, nes jie iki penktadienio, rugpiūčio 9 d., nežinojo, kiek sureakcionėjęs Vitaitis, kiek bus jam galima panaudoti Trečioką, Pivariūną kaipo vandenį fašistiniam malūnui ir kiek jiem lėšuos krikščionim demokratam koncesijos. Koncesijų kortą savo rankose laikė Šimutis, kun. Briška ir pralotas Krušas, kurie su savo nuosavais "Pecardais" — buvo atvažiavę.

Penktadienį, rugpiūčio 9, vakare tautininkų spaudos biuras su spaudos atstovais rengė pasimatymą. Ant rytojaus "Lietuvos Aidas," valdžios oficiozas, Vitaičio ir jo pasekėjų atvaizdus sudėjo. Juos ir Šimutį išgyrė. Ten jiems iškėlė puikų balių ir apgesino valdžia savo krūtinėj baimę, nes patyrė, kad iš vitaitinės tešlos (taip išsireiškė juo nusivylę liaudininkai) galima nulipinti fašistinę antspaudą.

Sekmadienis

Prie Kongreso atidarymo visi rengėsi. Darbininkai iš 10 Kauno fabrikų sudarytą delegaciją atsiuntė į raštinę Draugijos Užsienio Lietuviams Remti ir užsiregistravo Kongresą sveikinti. Advokatas Skipitis, vyriausias Kongreso inžinierius, kasdien laikė pasitarimus su tautininkų partijos viršūnėmis, kaip pulti Lietuvos darbininkus, kad jie negalėtų daryti įtakos į Kongresą ir kaip išlaikyti užčiaupus burnas delegatam, nusistačiusiem prieš fašizmą.

Kongreso atidarymas nustatoma 3.30 po pietų sekmadienį, kad kuo mažiausia duoti laiko pačiame kongrese ir paskui užkomanduoti jo uždarymą ir eiseną prie "nežinomo kareivio" kapo, prie muzėjaus, kur sudėta įvairių Amerikos Draugijų kukardos, uniformės sermėgos ir t. t.

Atidarymas, kaip ir visa Kongreso eiga, įvyksta Valstybės teatre. Miesto sodne prie teatro susirenka apie trečia valandą po pietų apie 2,000 žmonių, didžiuma darbininkai. Kriminalės policijos (žvalgybos) pilna. Iš vidaus tautininkai Skipičio ranka dirba, dalindami tautininkų šulam ir jaunalietuviam tikietukus, kad jais užkimšti teatro tris galerijas ir dalį pirmo augšto, kurie keltų ovacijas tautininkų (fašistų) partijos pastatytiems sveikintojams ir bliautų prieš išsireiškusius už demokratinę laisvę.

Kauno Darbininkai Pareiškia Solidarumą Priešfašistiniam Delegatam

Apie 3.30 val. po pietų darbininkų delegacijos grumiasi prie teatro, reikalauja leisti Kongresą sveikinti. Policija stumdo darbininkus nuo takų. Priešfašistiniai Kongreso delegatai radosi tarpe darbininkų sodne. Smetona 15 minučių pasivėluoja "globoti Kongresą." Suvažiuoja ponai ministeriai. Blizga jų cilinderiai. Atūžia ir pralotai Krušai su Peckardu. Kunigų su sutonais nestokuoja. Apsižvalgo, įtraukia kaklą ir neria į teatro patalpą. Atvažiuoja ir Smetona "limozine." Nėra mažiausių ovacijų jam. Niekas sodne jam neploja.

Kai Smetona užkėlė kojas ant pagrindų, tai tuoj orkestra himną užgriežė. Bet užbaigus griežti mažai kas jam plojo.

Smetona sakė Kongreso globojimo prakalbą. Po prakalbos tik keliom moterėlėm ėmus delnais pleškinti ir porai puskarininkų nuo galerkos surikus "Valio tautos vadas!" niekas nepritarė ir mizernai baigėsi "prezidento palaiminimas."

Amerikos darbinin. delegatai nedalyvauja iškilmėse ir pasilieka su darbininkų minia sodne. Tuo laiku, kai keliama "tautos vadui" valstybės teatre "ovacijos," tai siuvėjas E. Rinkevičius sodne iškelia raudoną vėliavą su užrašu: **"Laisvė kaliniam anti-fašistam!"** Policija puola vaikiną, kuris pakėlė vėliavą, stovėdamas tik apie porą pėdų nuo darbininkų sveikinimo komiteto ir Amerikos darbininkų delegatų. J. Orman pasiskubino nutraukti areštuoto ir policijos paveikslą.

Antradienį Amerikos darbininkų delegatų dalis nuėjo su protestu pas Kauno kriminalės (politinės) policijos viršininką Povilaitį del sekmadienį padaryto arešto miesto sodne. Viršininkas pasakė, kad Rinkevičių paleis iš kalėjimo. Kiek patyrėm, areštuotasis buvo paliuosuotas.

Suėjome į teatrą, nes turi prasidėti posėdis. Ant Kongreso prirengta tūkstantis fašistinių elementų, ir Skipitis jau turi saujoj prezidiumo sąstatą: pralotą Krušą, Šimutį, Vitaitį, Trečioką, Karpų, Augustinavičių, Raulynaitį, save, ir prašo už juos balsuoti. Taip sudaro Kongreso prezidiumą. Kongreso darbų tvarką visai neleidžia balsuoti, o pradeda kviesti sveikintojus, ministerių pirmininką Tubelį ir kitus.

Pirmutiniai sveikinimai transliuojami po visą Lietuvą per radio. Bet atėjo ir tokių sveikinimų, kur iškėlė demokratinių laisvių obalsius, tas kirto į tautininkų politikos centrą. Kalbas, kaip Stulginskio, buvusio seimo prezidiumo pirmininko, suteršė, o Sleževičiaus, liaudininko, ir Purėnienės, socialdemokratės, kalbas visai išjungė—netransliavo. Purėnienei fašistiniai elementai kėlė lermą—trypė, kaip gyvuliai.

Darbininkų delegatam iš Kauno fabrikų, kaip ir delegatam atvykusiem net iš Klaipėdos ir Šiaulių, neleido Kongreso delegatų sveikinti. Įtempta ir nervinga, jaunalietuvių ir karinėm jėgom prislėgta pirmutinė Kongreso sesija uždaroma, Skipičiui komanduojant ir raginant delegatus maršuoti prie nežinomo kario kapo, o po tam į surengtą Metropolyje delegatam balių.

Darbininkų delegatai tautininkų valdžios surengtose iškilmėse ir surengtam delegatų susipažinimo pokilyje Lietuvos (Metropolio) viešbutyje nedalyvauja.

Tuoj po pirmos sesijos nutraukimo dalis Amerikos darbininkų delegatų grįžo į viešbutį Noblesse ir priiminėjo darbininkų delegacijas iš fabrikų, kurios buvo siųstos sveikinti Kongreso delegatus, bet nebuvo prileidžiamos.

Report. J. M-ka
(Paimta iš "Laisvės")

MONTREALO ŽINIOS

Atsišaukimas į Quebec'o Provincijoj Gyvenančius Draugus ir Drauges

Jau netoli mūsų didžioji darbymetė, "Darbininkų Žodžio" vajus. Šiais metais turėsime dvigubai daugiau darbuotis, kad pastačius "Darbininkų Žodį" ant tvirtesnių pamatų, nuperkant raidžių liejimo mašiną-linotipą ir padarius laikraštį šešių puslapių. Tam reikalinga sukelti šiame vajuje $2,000 ir gauti apie 300-400 naujų skaitytojų.

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos Pirmas Rajonas su didžiausia lietuvių kolonija, Montrealu, ir Quebeco provincijoj gyvenančiais draugais turėsime sukelti apie $600-$700 ir gauti mažiausia 100 naujų skaitytojų. Be gero susimobilizavimo tam darbui, nebūtų galima toks darbas atlikti sekmingai. Tad kreipiames į visus mūsų organizacijų narius, "Darbininkų Žodžio" skaitytojus ir simpatikus, ragindami organizuotis apgynimui Quebeco provincijoj gyvenančių lietuvių garbės, sekmingai pravedant vajų.

Pereitais metais Pirmas Rajonas su Montrealu priešaky, pagelbstint Sudburio draugams, drg. A. Makšteliui iš Timiskaming, Que., ir drg. M. Vaitonaitei iš Waterburio, Conn., atsilaikė prieš kitus rajonus. Bet šiais metais, kiek žinoma, draugai sudburiečiai laikysis su Antru Rajonu prieš mus. Nežinia ar drg. M. Vaitonaitė, waterburietė, talkininkaus mums. Ji, gal, gins amerikiečių garbę nes šiemet vajuje ir amerikiečiai ruošiasi talkon, didžiojon mūsų darbymetėn, kaipo atkiru frontu.

Mes Quebeco provincijoje gyvenanti draugai nesitikėkime talkininkų, o gerai susiorganizuokime, tapkime vajininkais-udarninkais, rėmėjais, ištikimais savo klasės reikalų gynimo kareiviais. Rajono Komitetas tikimes, kad šiame vajuje provincijoje gyvenančių vajininkų eilėse darbuosis ne tik vienas draugas A. Makštelė, bet taps vajininkais ir drg. P. Karalius ir Yezemskas S., iš Timiskaming, Que., drg. G. Zasinas iš Duperquet, Que., drg. Hein Oscar iš St. Terese, Que., drg. S. Granada iš Rouyn, Que. Lachinės draugai taipgi dalyvaus, bet jau ne kaip pavieniai, o organizuoti. Mūsų organizacijų nariai, išvykusieji ir apsigyvenusieji provincijoje, juk irgi nesnaus, bet kartu darbuosis su paliktais didmiesčiuose draugais. Jau kaip kurių prižadėjimai pas Rajono Komitetą ant rankų. Laukiame daugiau pareiškimų arba užsiregistravimo į vajininkų eiles. Artimoj ateityj perstatysime spaudoje pas mus užsiregistravusius vajininkus.

Galutinai kvotą mūsų rajonui nustatys Pirmo Rajono konferencija, įvykstanti rugsėjo mėn. 22 dieną. Draugai, gyvenanti provincijoje, prašomi duoti pasiūlymus, kaip sekmingiau pravesti vajų ir bendrai mūsų darbininkiškas organizacijas tvirtinti.

Lauksime iš draugų montrealiečių, timiskamingiečių, lachiniečių ir pavieniai gyvenančių Quebeco ir kitose provincijose, išvykusių iš Montrealo draugų, kooperacijos "Darbininkų Žodžio" vajaus kvotą išpildyti nemažiau 100 nuošimčių.

Visais organizaciniais ir vajaus reikalais norintieji turėti ryšius su Pirmo Rojono Komitetu, rašykite rajono sekretoriui, K. Kilikevičius, 2114 Frontenac St., Montreal, Que.

ALDLD I Rajono Komitetas

TAI BENT BROLIŠKUMAS

Sąryšy su ALDLD Pirmo Rajono šaukiama konferencija, įvyksiančia rugsėjo 22 d., Rajono Komitetas išsiuntinėjome visoms Montrealo lietuvių organizacijoms laiškus, kviečiant, kad jos atsiųstų konferencijon broliškus delegatus.

D.L.K. Vytauto Neprig. Klubo Pašalpinės Draugijos susirinkime, rugsėjo 1 d., draugijos sekretorius iškėlė, kad yra gautas laiškas ir norėjo perskaityti jį nariams, bet pirmininkas Vilkaitis nutvėręs tą laišką, demonstruodamas viršininko biurokratizmą, akyvaizdoje susirinkimo sudraskė laišką.

Kadangi daugelis eilinių narių įdomaujasi, kas ten buvo tame laiške rašyta, kad jų pirmininkas su tokiu įdūkimu sudraskė laišką, paskelbdamas baisiu bolševikišku daiktu, tai mes turėdami kopiją pasiųsto laiško ištisai jį čia paduodame ir prašome draugų klubiečių pasiskaityti, jis seka:

"D.L.K. Vyt. Neprigulmingo

"Klubo Pašalp. Draugijai.

"Gerbiami Draugai:-

"Mūsų Draugijos Pirmo Rajono metinėn konferencijon nutarėm kviesti visas Montrealo lietuvių organizacijas, kad jos atsiųstų broliškus delegatus. Darbininkų klasės bendri reikalai būtinai reikalauja, kad kiek galint daugiau išsivystytų vienybė ir broliškumas tarpe darbininkų ir jų organizacijų. Kadangi visos Montrealo lietuvių organizacijos susidaro vien iš darbininkų, tai užmegsti vienybės ir brolškumo ryšiai neišvengiamai reikalinga. Mes manome, kad šaukiama konferencija padės susiartinti, susidraugauti ir užmegsti brolišku ryšius Montrealo lietuviams darbininkams ir jų organizacijoms.

"Tad kreipiames, kad jūsų Draugija pritardama Montrealo lietuvių tarpe vystymui vienybės ir brolškumo, prisiųstų delegatus konferencijon. Savo išrinktiems delegatams galite duoti nurodymus, kad jie konferencijoj iškeltų jūsų pageidaujamus klausimus.

"Konferencija įvyks š. m. rugsėjo (September) 22 d., po antrašu: Salėje, 2114 Frontenac St. Pradžia 10 val. ryte. Susidės iš dviejų sesijų. Baigsis apie 6 valandą vakare. Siunčiamiems delegatams prašome išduoti įgaliojimus nuo jūsų Draugijos.

"Liekames laukdami brolško atsakymo, prisiuntimo delegatų konferencijon.

"Draugiškai:

"ALDLD Pir. Raj. Komiteto

"Pirmininkas **J. Lesevičius**

"Sekretorius **K. Kilikevičius.**"

Draugai kliubiečiai turėtų **atkreipti** domę į tokius vadų elgėsius. **Neleiskite** save ir savo organizaciją **pastatyti** kokių tai reakcinių elementų, **žandarų** grupe. Pritarkite darbininkų **vienybei** ir jos skleidėjams, darbininkų **organizacijoms.** Mes kviečiame jus eiliniai nariai dalyvauti mūsų organizacijų šaukiamuose mitinguose ir virš minėtoj konferencijoj. Riškimes vienybės ir brolškumo ryšiais, kovai **prieš mūsų** skriaudėjus, persekiotojus ir **organizacijose** prieš žandariškus viršininkus, tokius, kaip Vilkaitis, ir kitus, kurie neleidžia darbininkų prie vienybės.

ALDLD I Rojono Komitetas

Pastaba: Abejojanti laiško kopijos tikrumu, galite persitikrinti pas Šv. Kazimero Paš. Draugijos sekretorių, nes ir jam pasiųsta toks pat laiškas.

Komitete Sekretorius K. K.

Iš Atsibuvusio KDAL Pikniko Rugsėjo Antro

Rugsėjo 2 dieną (Labor Day) įvyko KDAL piknikas. Diena buvo graži ir visa publika gražiai linksminosi: vieni šoko, kiti besketę pyčių mušė, treti šaudė ir t. t.

Vėliaus sekė rungtynės už čiampijonatus lėkime ir šniūro traukime. Lėkime ukrainai, jugoslavai, rusai ir žydai sudarė bendrą frontą prieš finus. Bet finai liko laimėtojais, nes jie sporto sryty buvo specialistai. Vėliaus sekė vaikučių sportas, moterų ir merginų lenktynės. Svarbiausias punktas buvo, tai šniūro traukimas, nes buvo 4 tymai: finų, jugoslavų, ukrainų ir lietuvių. Pirmiausia traukė finai su jugoslavais. Po sunkios kovos finai laimėjo. Antri ukrainai ir lietuviai. Kova buvo maža, nes po pirmų traukimų ukrainai pabėgo nebaigdami traukti. Vėliaus susikimba čiampijonai—finų ir lietuvių tymai. Kova buvo aštri. Pirmą kartą lietuviai liko laimėtojais, bet antru kartu finai nutraukė lietuvius. Visi nerimauja: finų publika džiaugiasi, o lietuviai nuliūdę, bet vis dar turi viltį, kad 3 kartą lietuviai liks čiampijonais. Ir štai vėl, paskutinį kartą susilainiuoja abudu tymai, o publika nerimauja. Virvė įsitempė, kaip striūna ir laukia komandos. Publika pradeda rėkti už savo tymus. Signalą davus prasidėjo aštri kova ir vėl signalas už trijų minučių. Sporto vedėjas paskelbė, kad šniūro traukime tarptautiniame piknike liko laimėtojais lietuviai! Visi sveikino tymą rankų plojimu.

Vėliaus paskelbta rungtynės už gražų keiką, kurį paaukavo Lietuvių Skyrius, o Lietuvių Skyriui paaukavo draugė Elena Juškevičaitė. Surinkta už keiką $8.55. Francuzas laimėjo tą keiką Po to publika vėl pradėjo šokti ir linksmintis, nes buvo orkestra iš 7 ypatų.

Nors piknikas buvo gana plačiai skelbiamas, bet publikos dalyvavo ne tiek, kiek rengimo komitetas tikėjosi. Gal tame buvo nekurios priežastis, nes siuvėjai dirbo tą dieną ir buvo francuzų darbininkų piknikas. Bet vis vien turėjo būti daug daugiau.

Iš lietuvių buvo tarpe 40-50. O galėjo būti mažiausia 100. Bet visgi lietuviai užėmė antrą vietą dalyvavimu piknike, o kitos tautos, išskiriant finus, dar blogiau dalyvavo, kas tame matosi, kad pas darbininkus dar pasireiškia tautiškumas. Daug mūsų ALDLD ir KDAL narių nedirbo tą dieną, bet ir į pikniką nevyko, tuomi parodydami, kad neįvertina KDAL ir nekreipia į tai, kad KDAL turi labai dideles užduotis gynime darbininkų.

KDAL Lietuvių Skyrius širdingai dekuoja visiems dalyvavusiems ir drg. E. Juškevičaitei už keiką.

Valdyba

ALDLD IV Rojono Komiteto Atsišaukimas

Brangūs Draugai ir Draugės!

Kaip ir po visą Kanadą, taip ir mūsų 4-to rajono ribose, reakcija rodo krakodiliškas iltis. Paštas neįsileidžia iš užsienio darbininkiškos literatūros: knygų bei laikraščių. Met darbininkiškoj spaudoj randasi darbininkų klasei dvasinio peno. Darbinikiška spauda rodo kelią, kuriuo einant galima išsiliuosuoti iš po kapitalistinės vergijos. O tas kaptalistams baisu. Jie deda visas pastangas užkirsti kelią darbininkams į apšvietą, nes jie tikri, kad apšvieta veda prie organizuotumo. O organizuota darbininkų masė kapitalistam kilpa po kaklu. Todel fašistuojanti Kanados valdžia nebeįsileidžia iš užsienio darbininkiškos spaudos, kuri nurodo kelią į pasiliuosavimą.

Mūsų fašistuojančios valdžios paštai, ypatingai didesniuose miestuose, neįsileidžia amerikiečių spaudos, knygų ir laikraščių "Laisvės" ir "Vilnies." Tai didelė spraga mūsų politiniame veikime. Tiesa, mes turime sąvaitinį "Darbininkų Žodį," iš kurio turime semti sau revoliucinę dvasią. Jis kas kart vis darosi populeriškesniu, virsta visų lietuvių darbininkų Kanadoje revoliucinio darbo veidrodžiu. Bet visvien mes kiekvienas matome, kad jis permažas savo formatu, negali atlikti jam užduoto darbo del stokos vietos. O padinti stokuoja lėšų.

"Darbininkų Žodis" yra mūsų visų. Jis nėra kokio ten vieno biznieriaus, ir jis nedaro niekam pelno. Jį mes leidžiame visi Kanados lietuviai darbininkai del savo naudos. Prie jo dirba draugai ne sau naudą [illegible] jo, bet patarnauja mums visiems savo darbu. Todel mes patys turime kuodaugiausiai susirūpinti jo palaikymu, jo didinimu, pagal mums patiektus prie jo dirbančių draugų planus.

Neužilgo prasidės jo vajus nupirkimui linotypo (raidžių renkamos mašinos). Reikalinga sukelti mažiausia $2,000. Tiesa, graži suma. Bet turime atminti, kad Kanadoje gyvename apie 10,000 lietuvių, kurie bemaž visi pritaria revoliucinei spaudai. Linotipą nupirkus jis išeitų daug didesnis (šešių puslapių), galėtų tilpti daug daugiau įvairių straipsnių, moksliškų ir kitokių, ir ilgesnių korespondencijų. Bus daug smagiau, kuomet pasiimsime laikraštį daug didesnį ir pilną revoliucinių žinių ir moksliškų straipsnių.

Draugai ! Ketvirto Rajono Komitetas atsišaukia į visas jo ribose gyvuojančias kuopas, "Darbininkų Žodžio" skaitytojus ir rėmėjus bei simpatikus, ragindamas ruoštis prie ateinančio vajaus. Neužmirškime, kad šiemet mes turime nudirbti daug didesnį darbą, negu pernai. Nupirkę linotipą padarysime jį tvirtu. Tam darbui pasiruošti reikia iš anksto. Artimiausiuose susirinkimuose padėkime ant dienotvarkės vajaus klausimą.

Nupirkime linotipą!

Padarykime jį šešių puslapių!

P. Yoneliūnas

Ketvirto Rajono Kom. Sekret.

ALDLD 18 Kuopos Narių Žiniai

Edmonton, Alta. — Brangūs Draugai! Mūsų kuopa buvo nutarusi, kad žurnalas "Šviesa" pareitų sykiu į Edmontoną, o ne pavieniam nariam, del priežasties nepastovaus narių gyvenimo. Bet pasirodė, kad Edmontono paštas ant syk didelio kiekio neįsileidžia. Todel esame priversti imti po vieną kopiją kiekvienas sau, nes tik tokiu būdu galėsime gauti.

Kurių draugų antrašus turėjau po ranka, pasiunčiau centran, ir manau, kad draugai gavo šių metų 1 ir 2 numerius. Kurie draugai negavote dar, priduokite antrašus kuopos sekretoriui arba siųskite tiesiai centrui.

Taip pat yra parėjusių knygų, "Povilas Jurka" ir draugo Kapsuko apie Sovietų valdžią Lietuvoje. Kurie draugai nemanote greitai grįžti Edmontonan, o norite gauti knygas, praneškite. Be to, įdėkite 12 centų štampą del persiuntimo, nes kuopos išde pinigų nėra. O antra, nėra nutarimo, kas turi padengti persiuntimo išlaidas, ar patys nariai, ar kuopa. Kaip turėsime nutarimą, tai jeigu kuopa sutiks apmokėti, jūsų išlaidas sugrąžinsime.

Be to, draugai, neužmirškite pasimokėti duoklių, nes centras be pinigų negalės spausdinti knygų nei žurnalo.

Siųsdami laiškus kokiais nors kuopos reikalais, kreipkitės šiuo adresu: P. Yoneliūnas, Sub P. O. 18, Edmonton, Alta.

P. Yoneliūnas,
18 Kuopos Sekretorius

Raportas Iš ALDLD 217 Kp. Veikimo Per 6 Mėnesius

Winnipeg, Man. — Surengta trys šokių vakarėliai ir keturios gegužinės, bendrai su pašalpinėm, kas davė pelno $39.35.

Surengta du kartu prakalbos ir viena paskaita, per kurias parduota literatūros už $3.30.

Kuopos stovis nariais: pilnai užsimokėjusių narių yra 19 senų ir 11 naujų. Neužsimokėję už 35 metus yra tik du, o 5 neužsimokėję net už 34 metus, kurie, kaip matyti, jau pasilieka už organizacijos sienų. Trys persikėlė į kitas kuopas. Keturi nariai įmokėję po dalį mokesčių, kaip bedarbiai, už 35 metus. Viso narių, užsimokėjusių ir pradėjusių mokėti duokles, yra 35.

Del darbininkų judėjimo surinkta aukų per draugus ALDLD 217 kuopos narius iš narių ir simpatikų:

Del Lietuvos politinių kalinių, $5.75; delegato kelionei į Ottawą del bedarbių apdraudos, $1.75; vaikų laikraščiui "Always Ready," $2.55; del Darbininkų Vienybės Lygos, $2.25; Workeriui laike vajaus, $14.17; kelionei delegato į Lietuvą, į Kauno Kongresą, $24.71; paaukota iš iždo del Kanados Darbininkų Apsigynimo Lygos Manitobos distrikto suvažiavimo reikalų, $1.50; parduota 5 knygutės tikietų del federalių rinkimų kampanijos už $5.00. Viso surinkta darbininkų judėjimo reikalams $55.63.

K. Ginkus
ALDLD 217 Kp. Fin. Sekretorius

DARBININKŲ IŠNAUDOJIMAS VERGIJOS KEMPĖSE

White River, Ont. — Čia nuo valdžios turi paėmęs kontraktą ponas McNomara [illegible] auoti naujo viešką[illegible] apie 5 mylias, kuris priklauso vienai kempei, kurioje dabartiniu laiku darbininkų yra arti 200.

Rugpiūčio 31 dieną prieš pat pietus furmanai kažkur gavę alkoholio pasigėrė ir priėję prie arti manęs dirbančio darbininko pradėjo bartis ant jo, sakydami "tu negana smarkiai dirbi," nors mums visiems buvo šlapi ant pečių drabužiai. Mat kalno kasimą krauname į huilbarius ir vežame per pliką žemę arba smėlį, į kurį tas vienas huilbario ratukas taip įsmenga, kad negalima pavežti. Pasidėti lentas neduoda, nes, sako, turite pavežti be tų lentų. Taigi, furmonas pradėjo kolioti darbininkus. Kadangi tas, nors ir moka anglų kalbą, bet nieko nesakė, tai pasišaukė perkalbėtoją ir reikalavo, kad turi tiek ir tiek kubinių jardų žemės išvežti, sakydamas, kad "gauni 35 centus į valandą." Kuomet furmonas keikėsi ir grasino, kad jis iš visų atimsiąs darbą, jei jo noro nepatenkins, tuomet darbininkas metė įrankius ir pasakė, kad jis daugiau jo tų keiksmų po kelis kartus per dieną klausytis nebenorįs. Tada furmonas ant tiek užpyko, kad buvo gatavas pagriebti jį ir sudraskyti; koliojo kalės vaiku ir kitais žodžiais. Bet tas darbininkai mažai kalbėdamas pasakė furmonui, kad jis matysiąs jį Fort Williame ateityje. Tuomet furmonas dar daugiau užpyko; mat jis suprato, kad sutikęs Fort Williame nebe alaus keletą stiklų gaus, bet ką nors kitą. Mes net nusigandome, manėme, kad kils muštynės: net apie pusę mylios nusivijo ir norėjo sumušti.

Nėra tos dienos, kad furmanai nekoliotų sunkiai dirbančių darbininkų.

Tas parodo, kad darbininkai turime būti organizuoti, kad galėtume apginti save nuo kapitalistų ir jų tarnų.

W. Karosas

DARBININKŲ GYVENIMAS VERGIJOS KEMPĖSE

Kapuskasing, Ont. — Daug kartų pirmiau teko girdėti apie tas vergijos kempes, kaip darbininkai jas vadina Kanados Sibiras, kur Kanados kapitalistai siunčia bedarbius. Bado priverstas dabar ir aš patekau į tas vergijos kempes, kaip ir tūkstančiai darbininkų kad suvaryti į jas.

Nekalbant apie mokestį, kuris yra, kaip jau žinoma, 20 centų į dieną, čia ir maistas blogas. Kaip R. B. Bennettas sako, kad kas neturi darbo, gali eiti į tas kempes, o ten geras valgis, tokio maisto negausi nei geriausiame Ottawos viešbuty, aš pripažįstu, kad niekur nerasi tokio maisto. Ne nuo vieno girdėjau, kad ir kalėjime geresnis maistas, negu tose kempėse. Iš ryto duoda blynų, kuriuos darbininkai vadina "damned kake." Mėsa ne tik juoda, bet ir mėlina. Jeigu per kelis kartus nesuvalgo, tai tuomet iš jos padaro "ašis." Tai tuomet nėra žinios, kas per mėsa. Vienas darbininkas pamatė, kad neša balonės ant kito stalo, tai paprašė, kad ir jam duotų, bet nešiotojas atsakė "suvalgyk šitą maltą, tai atnešiu ir tau." Taipgi užtektinai negausi, nustatytos normos. Galima tikrai pripažinti, kad žmogus negali ilgai gyventi tokiu maistu.

Del darbo, tai jeigu nesmarkiai dirbi, tai patropija pasakyti "gali pasiimti laiką ir keliauti ten, iš kur atkeliavęs."

Taigi, draugai, ne tik mūsų pareiga kovoti prieš tas vergijas, bet visuose kampuose turi draugai ir draugės kelti protestą prieš tas vergijos kempes, kadangi ten jūsų sūnai ir broliai, taip gi mylimi yra atskirti nuo pasaulio, nuo gyvenimo.

L. Alex

Atsakymas Draugams Sudburiečiams

Sudburiečiai sako, kad forwilliamiečiai neteisingai iššaukė juos pereitame vajuje. Girdi, mes sutinkame doleris už dolerį.

Bet mes nebuvome iššaukę kaipo asmenį, bet kaipo koloniją. Kadangi Sudbury daug daugiau lietuvių, kaip Fort Williame, tai daug daugiau ir uždėjome jums, negu sau.

Bet mes nenusigasim ir "doleris už dolerį," kaip sudburiečiai sako. Man teko su keliais draugais kalbėtis, tai jie sako dienos uždarbį, tai reiks aukoti ir ant blankos rinkti, o jei kaip, tai ir sąvaitės uždarbį. Tik viena bėda mums yra, tai kad lumberdžekiai nelime susirinkti ir apsvarstyti, kiek užsidėti kvotą. Mat kiekvienas sužinojom, kad vajus bus linotypo pirkimui, tai stengiames daugiau uždirbti, kad ne tik atlaikyti, jeigu kas iššauks, bet ir kitus iššaukti. Bet aš manau, kad lumberdžekiai pabandys imtis ir su čiampijonais, tai yra torontiečiais.

Fortwilliamietis

Draugą Mališauską Ištiko Didelė Nelaimė

New Westminster, B. C. — Mūsų 45-tos kuopos iždininką drg. Joną Mališauską ištiko didelė nelaimė. August 25 d. apie 11 val. ryto jam važiuojant savam automobiliuje iš New Westminster į Vancouver ant Highway jungiančio tuos du pajūrio miestus, suvažinėjo seną 79 metų moteriškę. Nors kiekvieną dieną čia labai sunkus trafikas, bet sekmadieniais daugiausiai.

Tikrenybėje ne jo kaltė, nes kitos išeities jam nebuvo ką daryti. Du automobiliai šalimais atvažiavo prieš ji, o moteris pasitaikė vidury kelio, ant šalygatvio taipgi buvo daug žmonių. Ne į vieną, ne į kitą pusę negalėjo pasukti. Turėjo stoti ant stabdžių. Bet nelaimei automobilius paslydo 82 pėdas parmušdamas moteriškę ant kelio.

Iš kalno negalima pasakyti, kaip viskas pasiseks ant teismo, manome, kad paliuosuos be sunkios bausmės. Bet iki teismui laiko po $5,000 kaucija.

Draugas—Kostas

DARBININKIŲ KAMPELIS

MONTREALIETĖS STOJA DARBAN

Iki šiol iš tokios didelės kolonijos, kaip Montrealas, nieko nebuvo girdėti apie moterų veikimą. Nors tam darbui buvo išrinktas komitetas, tačiaus jis nieko neveikė arba visai mažai parodė aktyvumo tame darbe. Bet paskutiniu laiku, tai yra 30 d. rugpiūčio, buvo sušauktas moterų susirinkimas. Nors dalyvavo nelabai daug narių (gal todel, kad tą dieną lietus lijo), bet visgi tarimai pravesti sekmingai.

Štai keli svarbūs tarimai, kuriuos Moterų Skyrius paėmė vykdyti gyveniman:

1. Organizuot moteris darbininkes. Kad tą darbą sekmingiau pravesti, nutarta ruošti lavinimosi susirinkimus vieną kartą į mėnesį.

2. Organizuoti vaikučius į Pionierių Draugijėlę.

3. Kad palaikyti Darbininkių Kampelį reguliariai, nutarta, kad kiekviena narė turi rašyti nors vieną korespondenciją į mėnesį į tą skyrių.

4. "Darbininkų Žodžio" vajaus kampanijos pravedime nutarta, kad kokia kvota bus uždėta išpildyti 1-am rajonui, tai Moterų Skyrius ims per pusę išpildymui kvotos, kaip finansiniai, taip ir prenumeratomis.

Taigi, matote, draugės, prieš mus stovi gana dideli darbai priešakyj, kuriuos mes turim nudirbti. Gal kurioms draugėms pasirodys persunku ar negalima tas įvykdyti. Bet tas, draugės, galima, tik reikia mums visoms stoti darban, kaip viena. Jeigu mes visos vieningai ir draugiškai dirbsime, tai mūsų darbas atneš gerus rezultatus ir beabejo mūsų užbrėžti planai sekmingai bus pravesti gyveniman.

Lily

Pranešimas Montrealo Moterims

Rugsėjo 20 d. 8 valandą vakare įvyks ALDLD Moterų Skyriaus mėnesinis narių ir simpatikių susirinkimas, po antrašu: 2114 Frontenac St., Rytiečių salėj.

Prašome visas dalyvauti, nes turėsime daug svarbių reikalų aptarti. Taip pat turėsime lavinimosi paskaitą, per kurią bus nušviesta šių dienų moterų reikalai. Taigi, visos narės būtinai turit dalyvauti. Taip pat neužmirškit atsivesti naujų draugių.

34 VANCOUVERO DARBININKAI BUS TEISIAMI

Vancouver, Rugsėjo 2. — 29 longshormenai, dvi moterys, pašalpos kempių unijos sekretorius ir kiti, viso 34, bus teisiami rugsėjo 16.

B. C. Darbininkų Apgynimo Komitetas darbuojasi jų bylų vedime.

PARENGIMAI IR SUSIRINKIMAI

TORONTO, ONT.

Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos pirmos kuopos mėnesinis narių susirinkimas įvyks rugsėjo 15 dieną, sekmadieny, 2 valandą po pietų. Piknikams pasibaigus, susirinkimai vėl eis reguliariai, kaip visados.

Visi šios draugijos nariai prašomi atsilankyti į šį susirinkimą ir kartu su savim atsinešti konstitucijos ar mokesčių knygutes, nes jau yra gautos naujos konstitucijos ir bus mainomos ant susirinkimo. Ir šiaip yra daug svarbių draugijos reikalų, kuriuos nariai turite apdiskusuoti. Susirinkimas atsibus 6 Denison Ave.,

Komitetas

MONTREAL, QUE.

Penktadienyje, rugsėjo (September) 13 d. 8.30 val. vakare, Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos 47 kuopa šaukia didelį **Masinį Mitingą** Rytiečių salėj, 2114 Frontenac St.

Kalbės komunistas kandidatas **Fred Rose,** nominuotas Cartier distrikte darbininkų atstovu į parlamentą. Bus ir lietuvių kalbėtojas. Menininkai žada pajvairinti mitingą su programa.

Montrealo ir apylinkės lietuvius darbininkus ir darbininkes kviečiame atsilankyti.

47 Kuopos Valdyba

MONTREAL, QUE.

ALDLD 47 kuopos visuotinas narių susirinkimas įvyks 18 dieną rugsėjo 8 valandą vakare, 2114 Frontenac St. Pereitas susirinkimas buvo neskaitlingas ir negalėjome viską aptarti, todel dabar šaukiamas antras extra susirinkimas. Nariai-ės malonėkite šį kartą kuoskaitlingiausia dalyvauti.

Joe Wheat

B. JURAITIS
Lietuvys Laikrodininkas
3706 WELLINGTON ST.,
VERDUN, QUE.

Atidariau laikrodžių dirbtuvę. Taisau įvairių šalių laikrodžius ir atlieku įvairius išdirbinius iš auksso ir sidabro. Už laikrodžio pataisymą tik $1.50. Darbą pilnai garantuoju ir greitai atlieku.

Draugės ir draugai: galite siųsti jūsų laikrodžius iš visų Kanados kraštų: jūsų laikrodžiai bus pataisyti ir prisiųsti pilnoj tvarkoj.

Lietuviai! Veskite savo reikalus per
DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen St. W., Toronto. Phone: WA. 6344
Seniausia ir patikimiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų Šipkartės, pinigų persiuntimas, pilietybės poperų išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris.